

Tigduda Tazzayrit Tamagdayt Tayerfant
Aylif n uselmed unnig d unad iussnan
Taseddawit Akli Muḥend Ulḥağ -Tubiret-
Tamezdayt n tsekliwin d tutlayin
Agezdu n yidles d tutlayt n tmaziyt

Akatay n taggara n Master

Tayult :tasnilest d tesnalmudt

Asentel

Aglam asnislan n tmeslayt n At Čeečee
(Tamnađt n At Yeela)

Syur:

- Ḥabi Ġamila

- Ciban Taseedit

S lmendad n mass:

- Nabil Cebbib

Aseggas aseddawan: 2017/2018

Asnimmer

- Tanemmirt tameqqrant i mass CEBBIB Nabil i d- yellan di lmendad almi yuli leqdic agi ney.
- Tanemmirt tameqqrant i yemawlan –ney i ibedden yid-nney di teyzi n leqdic agi.
- Tanmmirt i wid ay-ıeawnen akken ma llan ama d imsulya ama d iselmaden ney d inelmaden.

Abuddu

Ad buddey amahil-agi:

- **I yemawlan-iw ezizen, baba, nanna, ad ibarek Rebbi deg-sen.**
- **I yesstma : Salwa, Naëima, Kenza, Ḥakima.**
- **I gma ezizzen Xalef ad ay-tiḥrez Rebbi sarramey ad t-iwffeq Rebbi deg ddunit-is.**
- **I temduk-al-iw d yemduk-al-iw yal yiwen s yisem-is.**
- **I temdakelt-iw tasaɛdit d tin xedmay tazrawt-agi**

Tanemmirt-nwen

Ḥabi Ġamila

Abuddu

- Ad buddey amahil-a i:

-Yemma d Baba wid ezizen fell-i atas atas.

-Watmaten-iw, Ellawa, Ebd nnur, Malek.

-Yessetma, Edidi, Farida, Gamila d tmeṭṭut n gma Faṭima.

-Temddukal-iw yal yiwet s yisem-is.

Taseedit Ciban

Agbur

Tazwart tamatut.....	09
Afran n usentel.....	10
Tamukrist.....	10
Iswi n usentel	11
I-Ixef amezwaru : tesnarrayt.....	12
I-1: Asissen n usentel.....	13
I-2: Asissen n Temnaḍt.....	13
I-3: Amezruy n At Yeela.....	14
I-4: Asissen n yemsulya.....	15
I-5: Asissen n wammud.....	16
I-6: Uguren n ugmar n wammud.....	16
I-7: Tarrayt n ugmar n wammud.....	16
I-7-1: Tarrayt tazrayant.....	17
I-7-2: Tarrayt n tesleḍt.....	17
II-Ixef wis sin: tezri.....	21
II-1: Tamsislit.....	22
II-1-1: Tifurkac n temsislit.....	22
II-1-1-2: Tamsislit timsusrut.....	22
II-1-1-3: Tamsislit tasenselt.....	22
II-1-1-4: Tamsislit timseflid.....	23
II-2: Imeslic.....	23
II-3: Tayra.....	23
II-4: Tirgalin.....	24
II-4-1: Asismel n targalin ilmend n uskar agsusru.....	24
II-4-1-1: Tirgalin tiezzugin.....	24
II-4-1-2: Tirgalin timsiwal.....	25
II-4-1-3: Tirgalin timsenzarin.....	25
II-4-1-4: Tirgalin tismamayin.....	25
II-4-1-5: Tirgalin timidisin.....	26

Agbur

II-4-2: Asismel n tergalin ilmend n wadeg n ususu.....	26
II-4-2-1: Tasincucant.....	26
II-4-2-2: Tagruglant.....	26
II-4-2-3: Tadatneyt.....	26
II-4-2-4: Tanyant.....	27
II-4-2-5: Tulwiyant.....	27
II-4-2-6: Taclalant.....	27
II-4-2-7: Tankarant.....	27
II-4-2-8: Agerjan.....	27
II-5: Tasnislit.....	28
II-5-1: Tifurkac n tesnislit.....	28
II-5-1-1: Tasnimeslict.....	28
II-5-1-2: Tasnizlit.....	28
II-5-1-3: Imeslic.....	28
II-6: Tayunt taddayt.....	29
II-7: Amcalay.....	29
II-7-1: Lesnaf n umcalay.....	29
II-7-1-1: Amcalay ilelli.....	29
II-7-1-2: Amcalay uddsayan.....	29
II-8: Asenfel.....	30
II-9: Asedger.....	30
II-10: Arawes.....	30
II-11: Agerimesla.....	30
III-Ixef wis krad: tesleđt.....	31
III-1: Tasleđt n targalin akked teyra.....	33
III-1-1: Tirgalin tiezzugin.....	33
III-1-2: Tirgalin timsiwal.....	43
III-1-3: Tirgalin timsenzarin.....	48
III-1-4: Tirgalin timidisin.....	49

Agbur

III-1-5: Tirgalin tismamayin.....	50
III-2: Tiyra.....	51
III-3: Asengar n yimeslicen deg ammud.....	54
Tagrayt tamatut.....	61
Tiybula.....	63
Amawal.....	65
Ammud.....	68

Tazwert Tamatut

Tutlayt n tmaziyt d tagrumma n tantaliwin tisuddimin n umaziyy aqbur, iwumi qqaren « libyque », siliyent-d tafurkect n twacult n tutlayin tisam-ħamiyit ney (tifraziyin), tfent anrar arakalan wessieen tefriqt n ugafa si Lmarruk alama d Maşer, ad d-næeddi yef Lezzayer, Tunes, Libiya, d tnezruft akked d uħric seg umalu n Ssaħel afriqi.

Tutlayt n tmaziyt am tutlayin nniden tebda d tantaliwin, tamidrant n tantala yur Salem CHAKER di « dialecte, encyclopédie berbère, XV, 1995 » : « D tamidrant tagejdant di tansayit tasmazyant , imusnilsen ur d-as xedimen ara inamkidan imserka (timidranin) ara s-yefken udem ney ayen ara tt-id-isebggenen deg useqdec adru ney n yal ass. Tantala temmal-d s ufraray « amcalay amnađann tutlayt ». Seg tantaliwin-a ad d-nebder tacawit , tamzabit, tatergit, tacelħit, d tantala taqbaylit, yal yiwet seg-sent, ad tt-naf tebda d tisiwal. Seg wid d-yemmeslayen ney i d-yesbadun tasiwelt ad d-nebder Jean Dubois deg usegzawal-is n tesnilest d tussniwin n umeslay yenna-d: « tasiwelt d anagraw n yizmulen d yilugan yettwasduklen anda ara naf asbadu-nsent yettuwal yer ukatar arakalan i qerben (anettul d amedya i taddart). Tutlayt ney tantala yettwazerwen ttewazerwent d tisiwal.

Tasiwelt d yiwet n talya n tutlayt i yettwaseqdacen deg ugraw anmetti imettguccel ney am akken i tt-icebba DUBOIS (J) deg tbadut i as-ifekka i tantala yer uzmul n uttekki n umdan ney lebyi-is deg uttekki yer ugraw-a ». Seg tisiwal ad d-nebder taqbaylit, taneggarut-a ad tt-naf ttemslayen-tt azal n 5 ney 6 n yimelayen n yimsiwal. Taqbaylit d tantala tis snat i yettwaseqdacen s waṭas syen tacelħit di tefriqt n ugafa, ttemslayen-tt deg wayiren-a Tizi-Wezzu, Beggayt, Tubiret...

Ma nmeslay-d yef tutlayt n tmaziyt ad d-nini aṭas n tezrawin d leqdicat i yettwaxedmen fell-as ama deg wayen yeenan tasekla ney

Tazwert Tamatut

tasnilest s tayulin-is ama d tajerrumt,timsislit ney tasnislit seg tama n yimusnilsen ney imura iberraniyen ney imusnilsen d imnadiyen imaziyen, ad d-nebder seg-sen (BASSET (A) et PICARD (A), 1948, CHAKER (S), 1978 ,GALAND (L). Ma deg wayen yeenan aħric n tesnislit yella wayen yettwaxdmen fell-as yef aya ad d-nebder kra si leqdicat-a: (CHAKER (S), 1991, BOUKOUS (A),2009. Ya akka ddeqs n tezrawin d leqdicat i d-yellan ladya tasnislit, lexsas yella yella imi leqdicat-agi ur ħuzen ara akk tantaliwin d tisiwal n tmaziyt.

Yef aya tazrawt-nney ad d-tili yef tesnislit anda ara neereḍ ad nexdem« aglam asnislan n tesiwelt n At Yeela (At Čeečee). Ideg i d-nusufey imeslicen d yimcalayen yellan deg tesiwelt-a syin mi ara as-nexdem tasleḍt i wammud i d-negmer s tarrayt n tsestant ara yebedden yef usekles usrid. Ammud-nney negmer-it-id yer kra n yimsulya si temnaḍin yemxallafen n At Yeela syin akkin nara-t s tira timesislit akked tira tasenislit.

Afran n usentel

Afran n usentel-agi-nney «aglam asnislan n tesiwelt n AtYeela (At Čeečee) ur d-yelli ara kan akka tella tmentilt i ay-yeğğan ad t-nefren imi leqdicat d tezrawin yettwaxedmen yef tutlayt n tmaziyt ama yef tantaliwin ama yef tisiwal ur ħuzen-tt ara akk aglam asnilsan n tmeslayin maca leqdicat mazal ttekmmilen i usebyer n tutlayt n tmaziyt.

Tamukrist

Deg tezrawt-agi ad d-neereḍ ad d-nexdem aglam asnislan n tesiwelt n At Čeečee (At Yeela) anda ara d-neglem imesla-is akken ad d-nssufey imeslicen d yimcalayen tesɛa tesiwelt-a akked tegunatin- is.Yef aya tamukrist-nney tbedd yef usetqsi-a:

Tazwert Tamatut

D acu-tent tulmisin n unagraw asnislan n tsiwelt n At Čeečee (At Yeela)?

Iswan n usentel

Iswi agejdan ad d- nessebgen anagraw asnislan n tsiwelt-agi.

- Ad nexdem agalm asnislan i tsiwelt n At Yeela i usebgen n tulmisin-is.
- Ad d- nessufey imcalayen n tsiwelt-a.
- Ad nzer d acu-ten icalan yellan deg tsiwelt-a.
- Ad d- nessufey imeslicen –is.
- Ad d- nessufey tigunatin n tsiwelt-a

Ixef Amezwaru
tasnarrayt

Deg yixef-agi ad neered ad d-nefk tamuyl tamatut yef usentel wayen akk icudden yur-s akked trakalt n temnaɗt iyef negga anadi-a

I-Asissen n usentel

Tazrawt-nney, terza aḥric n tesnislit, taneggarut-a d tafurkect seg tfurkac n tesnilest tzerrew imesla n umeslay, s wakka ur d-telhi ara ala d tmezra timsiwal n tutlayt, tazrawt-nney terza aglam n tmeslayt n At Čeečee n temnaɗt n At Yeela negmer-d azal n 06 yidrisen s tarrayt n usekles usrid.

I-2: Asissen n temnaɗt

Isalen i d-niwi yef temnaɗt n At Yeela nufa-ten yer yiwen deg yemsulɣa iyer d-negmer ammud-nney, yef waya nfures tagnit nura-d ayen iyessen yef temnaɗt n At Yeela d umezruy-is.

Tamnaɗt n At Yeela tetṭef-d si Eḡiba almi d Leṣnam, deg-s yella læerc ameqran n At yeela ,yezdi atas n twaculin yemgaraden ,læerc-agi yebɗa d iderman: At Mæmmer, At Čeečee aneggaru-agi itṭef-d asamer seg yimesdurar alama d tamellaɗt.

Isem -agi At Čeečee yekka-d seg yisem n baba-tsen ameqqran i d- yeḡḡan adrum- agi Čeečee, yeḡḡa-d sin warraw-is Meḥammed akked Sliman.

Arraw-agi-ines dayen nnernan, yal yiwen seg-sen yeḡḡa-d tawacult-is, ad naf Meḥammed u Čeečee yeḡḡa-d Seid yesɛa tlata warraw-is Seid, Aḥmed, Muḥammad.

- Muḥammed i seg d-frurint twaculin-agi Hebi, Hebbic, Buɛddar, Amhir...

- Aḥmed yeğğa-d tiwaculin-agi: Baḥuc Tamezzuyt, Awğit, seidi...
- Seid yeğğa-d tiwaculin-agi: Zeëbbab, Amhir, Cebbab, Zarruqi...
- Ma d sliman učečee yeğğa-d: At Qassi , Deedi, Berkat ...

I-3: Amezruy n At Yeela

Ad d-qqaren zik-ni At Čeečee d At Mæemmer ruhen-d si lmerruk seg umdiq iwumi la qqaren Saqiya Lḥamra deg yisuggasen n 1100 ney 1200 i d- hujren, hujren-d s amdiq iwumi la qqaren aqedduḥ n waeraben id- yezggan nnig themmat deg udrar n Ġerger.

Iwden-d ieğeb-iten umdiq-nni qqimen deg-s ssayen times unnan-ten-id At yeḥya seg usammar (At yaḥya id At yeela inašliyen isehḥan) llan deg-sen At lḥağ Seid Waeli, “Belqessam” At Bubeker d At Mendil “Zaydi”, At Eeğiba “Euḫal, Cebbuṭ, Xeddusi, Gasmi...”

Hujren-d di tlata yid-sen Mæemmer, Čeečee akked Euccar d mmi-s n gma-tsen, Asmi iten-id-unnan seg usammar zegren-d yur-sen iwwin-asen-d tameqqunt n useywen nnan deg wagar-asen ma yella llmen yid-nney ad ten-id-nawi d atmaten ma yella ur llimen ara ad nqabel amek ara s nexdem, asmi iwden eawnen-ten llmen yid-sen, eeddan iwin-ten s asammar fkan-asen tasyart di tlemmast sya d akal n At yeḥya si tama niḍen dayen-nsen akken ur sewsaen aradeg usammar, syen asmi iwden yer dina nnan-as nesaa yiwen n ugellid isem-is Euḫu i iḥekmen deg umdiq iwumi la qqaren tilezdit, la yeḥqqar At Yeela d amesbaṭli. Asmi yesla Čeečec d Mæemmer iḥqqer-iten eeddan ruhen yur-s yer tlezdit rran iman-nsen d imattaren, asmi iwden ttren-d irden neylen-ten betæemda qqimen ad ten-leqqden armi iten-id-

yufa Imeyreb, dya jemæen-ten ad nsen yur-sen nihni akken ixteṭṭen, asmi iten-jemæen iædda yiwen seg-sen yenna-asen: “seiy yiwet n wetma d timḥetṭent nefka-tt tezweḡ ur terši ara deg uxxam-is nebya ad nzer, lqayed agi-nwen bac ad yefru tamsalt-agi-nney”, Nnan-as i Ğuṣu dya iḡḡa-ten kecmen yur-s.

Lqayed-agi bac ad tawdeḍ yur-s ilaq ad d-t-æddid yef sebæa tewwura yeeni yesæa sebæa n yiæssasen.

Skecmen-ten asmi yiwden yur-s yiwen yesæa acullid yexdem deg-s tajenwit, wayeḍ yeddem ayen akken i d-ttren, asmi iwden yur-s æddan as-d-ḥekkun, yiwen as-d-iḥekku wayeḍ iseyfel-it yewwet-it yenya-t ikkes-d taḍaḍect-is yesæan taxatemt fyen-d kemlen nyan ula d iæssasen rewlend.

Azekka-nni iffey-d lexbar belli yemmut Ğuṣu ,kul yiwen as-iqqar d nekk it-yenyan, dya nnan-as at taddart wi i t-yenyan ad yawi lbayan belli d netta i t-yenyan, syen ijeb-d Čeečče taḍaḍect-nni yenna-as: “ d nekk it-yenyan”Mæmmer iæuhed ileš yef lekdeb-nni i d-skadben, ar tura ad naf adrum n At Mæmmer ula tetten ara ileš.

I-4: Asissen n yimsulya

Tafelwit-a temmal-d ismawen n yimsulya i ay-d-ifkan afus n tallelt i wakken ad nessali amahil-a, fkan-ay-d isalen d wayen i yef cfan deg wayen yerzan ammud.

Imsulya-agi d wid yemgaraden deg leæmer, deg tyuri d umahil, nfren-iten acku d wid yecfan yef tmeslayt mazal-iten sseqdacen imeslayen n At Čeečče, afran-nsen day yettuyal yer rbeḥ n wakud d umeşruf, dayan i ay-yeḡḡan ad ten-neqsed imi d wid i ay-iqerben.

Taddart	Isem	Leemer	Aswir
Melḥeni(Ėğiba)	H. Səid	48	Ur yeyri ara
Leṣnam	B. Ləid	82	Ur yeyri ara
Leṣnam	Ė.Kamal	45	Yeyra almi d aswir alemmas
Melḥeni (Ėğiba)	B Saəida	47	Ur teyri ara

I-5: Assisen n wammud

Agmar n wammud yella-d si kra n temnaḍin n At Yeəla amedya Leṣnam, Melḥenni, Beclul anda nexdem adiwni d yimsulya, nselḥeq ad d-neskles azal n sḍis n yeḍrisen syen akkin nura-ten s tira tamsislit, asmi nsuli tasleḍt nura-ten s tira tasnislit.

I-6: Uguren n ugmar n wammud

Uguren i d-nemmuger deg wayen yerzan agmar n wammud-nney:

- Ur nufi ara atas n yimsulya i yettmeslayen s tmeslayt n At Yeəla aceku drus n imyaren i iqblen ad d-ttwakelsen, yef aya drus n wammud i d-negmer.

I-7: Tarrayt n ugmar n wammud

Tarrayt i neḍfer deg ugmar n wamud-a, dayen yerzan tasastant, nruh yer temnaḍt n At Yeəla yer tudrin-is yellan d (Leṣnam akked Ėğgiba, Beclul) nennuda yef wid izemren ay-d-mmeslayen stmeslayt ney tasiwelt n At Ćeeččeē iṣeḥḥan anda nsseqdec tarrayt n tsestant n wennar s usekles usrid iwakken ad nsekles ayeni yef d-mmeslayen.

I-7-1-1: Tarrayt tazrayant

Tarrayt i netbee deg tezarwt-agi d tarrayt tazriwurant anda ara naf A.MARTINET agensas agejdan n udru amwuran imi d netta i d amezwaru i yeqdcen yef tutlayt deg uswir n tesnislit anda yessnerna s timad-is yiwet n tezri tamezwarut i yettkemmilen tabadut n taşusuryant. Tizri-a tbedd ney tebna yef ugsusru uslig ;ahric amezawaru d agsuru amezwaru ad naf deg-s iwalacen ney tayunin tinamakin, ma d agsusru wis sin ad naf imeslicen ney tayunin timsemgirad. Seg yimenzayen n tezri-a ad d-nebder :

- Tutlayt d allal n teywalt
- Amenazay n usfeki anaywal

I-7-2: Tarrayt n tesleđt

Yal anadi mebla ccek ad t-naf ibedd yef kra n yisurifen ama dayen icudden yer tesnarayt, tasleđt akked ugmar n wammud. Deg leqdic-agi-nney ad nesseqdec tarrayt tazriwurant, deg ayen yeenan ammud ad nefren tarrayt n tsestant n wennar anda ara neffey yer wennar ad nesteqsi kra n yimsulya yettunhesaben d At Yeela yef kra n yisental nitni seg tama-nse ad ay-d-mmeslayen fell-asen, ma d nekkenti ad nsekles ayen akk ara d-innin syin akkin ad t-naru s tira timsislit, ma yella d tira tasnislit ad tt-nsegri yer taggara n tesleđt. Ma deg ayen yeenan tasleđt ad netbee kra n yisurifen n tesnislit ama d asenfel, asedger akked urawes i tergalin d teyra.

Deg ayen yeenan tasleđt n tergalin, akked d tayra netbee tarrayt i yesseqdec Martinet (A) deg udlis description phonologique d'Haute ville (savoie) 1945 anda nebda tirgalin yef semmus yisisemlen: tiezzugin, timsiwal, timsenzarin, timidisin, akked

tesmamayin. Ma yella d tiyra ula d nitenti netbee deg-sent yiwet n tarrayt n tesleḍt am tin nexdem deg tergalin.

Ma yella deg wayen yeenan imedyaten i d-nefkka si tama tazelmaḍt di tesleḍt llan wid d-nekkes seg wammud llan kra berra i wammud, ma yella d imedyaten yellan si tama tayeffust ad naf llan wid yesaan anamek, am akken ara naf wid ur nesɛi ara anamek ilmend n tarrayin i netbee di tesleḍt i nexdem iwakken ad d-nessufey imeslicen akked imcalayen yellan di tesiwelt-a.

Ma d ayen yeenan agemmay amsislan nefren agemmay amsislan n tmaziyt (APB).

Tafelwit n ugemmay i nesseqdec

Askil	Agemmay asnislan n tmaziyt	Agemmay asnislan ageraylan
A - a	[æ], [a]	[æ], [a]
B - b	[b], [b̥]	[b], [v]
C – c	[c]	[ʃ]
Č – č	[č]	[tʃ]
D – d	[d], [d̥]	[d], [ð]
E – e	[ə]	[ə]
Ḑ - ḑ	[ḑ]	[θ]
F – f	[f]	[f]
G – g	[g], [g̊]	[g], [gʲ]
Ǧ – ǧ	[ǧ]	[dz]
H - h	[h]	[h]
Ḥ - ḥ	[ḥ]	[ħ]
I – i	[i]	[i]

J – j	[j]	[ʒ]
K – k	[k], [k̲]	[k], [c]
L – l	[l]	[l]
M – m	[m]	[m]
N – n	[n]	[n]
Ÿ - y	[y]	[ɣ]
O – o	[o]	[o]
P – p	[p]	[p]
Q – q	[q]	[q]
R – r	[r]	[r]
Ṙ - ɾ	[ɾ]	[ʁ]
S – s	[s]	[s]
Ṣ - ṣ	[ṣ]	[ṣ]
T – t	[t], [t̲]	[t], [θ]
Ṭ - ṭ	[t̲]	[t̲]
U – u	[u]	[u]
W – w	[w]	[w]
X – x	[x]	[χ]
Y – y	[j]	[y]
Z – z	[z]	[z]
Ẓ - z	[ẓ]	[ẓ]
Ɛ - ε	[ε]	[ʕ]
B ^w - b ^w	[b ^w]	[b ^w]
K ^w - k ^w	[k ^w]	[k ^w]
G ^w - g ^w	[g ^w]	[g ^w]

Deg uḥric-a nemmeslay-d ama yef ayen yeɛnan asissen n usentel d usissen n yimesulɣa, amezruy n At Yeɛla akked wammud

ansi t-id-negmer d wamek i t-id negmer ney tarrayt i nsseqdec deg ugmar, tarrayt n tezri akked tin n tesleḍt ...

Ma deg yixef i d-teddun ad naḥreḍ ad d-nefk deg-s tibatutin tigejdanin icudden yer usentel-nney ...

Tamawt: isalen-agi n usissen n temnaḍt akked d umezruy-is newwi-ten-i-d yur yemyaren d wid i d-yecfan i umezruy.

Ixef Wis Sin

Tizri

Deg aḥric-a n tezri ad d-nmeslay yef wayen yeenan timiḍranin tizrayanin i icudden yer usentel-nney seg tama n tbadutin ama tamsislit, ama d tasnislit, imseli d yimeslic.

II-1:Tamsislit

Γur Troubetzkoy, tamsislit « d tussna n wudem angaw n yimesla n umeslay n umdan »¹

Tamsislit tzerrew ibanduyen iḃaranen (imsusruyen, usilen...) n yimesla. Telha-d d yimesla s timmad-n sen ladya tawuri-n sen .

Timsislit d tafurkect n tesnilest i d-yelhan deg yimesla n umdan war ma tecyel-d seg unamek-is.

imesla ttewaḥsaben d tayunin tiḃaranin.

II-1-1:Tifurkac n temsislit

II-1-2:Tamsislit timsusrut

Tafurkrct-a ilmend n DUBOIS, tzerrew amussu n yigmamen igemslan deg wugizen n yizen.

Teszraw amek i d-ttefyen yimesla deg usagu imiyac n umdan.

II-1-1-3:Tamsislit tasenselt

Yer DUBOIS, timsislit-a tasenselt tzerrew asiweḍ n yizen s temsedwelt tam yurt d wamek i yekkat amezzu y n umseflid.

Tsezraw asifed n yimesla am wakken d tumanin timergagayin “timdeswal”.

¹ ZEMMOUR, (D): Initiation à la linguistique. Ed: Ellipses. Paris, 2008. 85.

II-1-1-4:Timsislit tamsefldit

Yenna-d DUBOIS d akken timsislit tamsefldit tzerrew tiskarin n uramus n yizen utlayan ².

Tettmuqul ihi tumanin n tmurnant n yimesla n umeslay syur yimdanen.

II-2:Imesli

Ilmend n DUBOIS imesli d timdeswelt i yesikilen deg wuzwu (ney deg wayen nniden di tfekka) s uyiwel 340m/s deg uzwu, tettwafares s tsemmamayt i izemren ad tili d awalan ney mačči d awalan, d taḥerfit ney tuddist ³.

Nebettu imesla yef snat n taggayin:

II-3:Tiyra

Deg tsiwelt tamagnut, tiyra seg tiyri i yettwaskecmen deg wallunen anda ttwasilyen s yehricen immigen n targa tunfirt. Asuned d talya n wallun animi i d-yettakken asaymu-is attewlan i teyri, asunḍ-a d talya-a uqlent yer kraḍ n yimeskaren, adeg n yilesd tin n yicenfiren akked tfasna n tildin n yimi⁴.

Tiyri ur tesɛi ara isergel deg tazzla ney tilḥin n wuzwu, nesɛa kraḍ di tmaziyt “a, u, i” d teznayriyin “w”, “y”, akked teyri n yilem (e).

Tiyra ttmagant s tayect ,ttekkent-d seg tergagayt n tenzizin timiyac,mi ara d-yeffey wuzwu ur d-yettaf ara ugur deg ubrid-is ara t-iḥbsen.

² DUBOIS, (J) & All: Le dictionnaire de la linguistique et des sciences du langage. Ed: La Rousse. Paris. 1994: 361.

³ DUBOIS, (j). Op. Cit. 437

⁴ MARTINET, (A): Eléments de la linguistique générale. Ed: ARMAND COLIN. Paris, 2013. 62.

II-4:Tirgalin

Targalt, d imesli yesɛan tasergelt deg yiwen ney ugar n yiɛeqqayen n terga timayunt tililit n yisergel-a yef uɛeddi n wuzwu yesskar-d adariz /lhess i d-isebddaden ney i d-ittakken targalt ney aferdis seg tergalt⁵.

Tirgalin ttewasbadunt deg twuri d yidgen yemxallafen anda ara yettwasiley isergel-a n umray (asun, timnaɖ n umezwi agsusran) akked unamek n usɛeddi-is i icudden yef tikkelt yer tyara n umray-a (tafasna n terdaɛt: argal akemmali d urkemmali akked tazza tanimit ney tanezrant,...) akked yer ubandu n yigsusruyen-a (tayrint, tincucut, tussda, tufayt...)⁶.

Isergel i d-ittemlili wuzwu deg ubrid-is mi ara d-iffey d win i ay-d-yessufuyen tirgalin ney d ugar-a i ay-yettaɣan ad nsemgired gar tergalin akked teyra.

II-4-1:Asismel n tergalin ilmend n usker agsusru

Asismel- a yella-d ilmend n usismel n MARTINET :

II-4-1-1:Tirgalin tiɛzzugin

Yer DUBOIS: Imesli aɛzzug d imeslic anda agsusru ur yehwaɣ ara tasmmamayt n tenzizin timiyac ideg agranzaz yergel, uzwu id-ittekken seg turin ur d-itteɛeddi ara seg ugerjuj, ihi ulac timdeswelt timesiwelt⁷.

Ad d-nini ihi yef tergalin d tiɛzzugin d tiɛzzugin ma yella tinzizin timiyac

⁵ DUBOIS, (J).Op. Cit. 114.

⁶ LACEB, (M, O): Presentation du système phonologique kabyle. in «Etudes et documents berbères». Ed:Edisud. 2000. 111-113.

⁷ DUBOIS, (J), Op. Cit .439.

ur d-ggarent ara iman-nsent deg tuzna n yimesli.

II-4-1-2: Tirgalin timsiwal

Yer DUBOIS: Imeslic imsiwel d imeslic anda agsusru yettdukul-d d tsemmamayt n tenzizin timiyac i yedduklen ur neldi angar ddaw tizmi tawalant n wuzwu »⁸.

Mi ara ttekkint tenzizin timiyac deg tuzna n yimesli s tsemmamayt d tirgalin timesiwal.

II-4-1-3: Tirgalin timsenzarin

Yer DUBOIS: Imeslic anzran ney imsenzer am [m]... d imeslic yettwasbeggnen seg tama n tmuyli tagsusrant s tazzla n uħric n wuzwu i d-yeffyen seg ugerjuj ara d-iæddin yef wallunen inezranen di lejalt n usider n teclalt⁹.

Tirgalin timsenzarin d tid i seān argal animi akked izenzenen imsenzaren am [m], d [n]¹⁰.

II-4-1-4: Tirgalin tismamayin

Yer DUBOIS: targalt tasmamayt d targalt tanimit anda agsusru yehwağ tazzla n wuzwu, yettkemmilen s yiwet ney ugar n tiggeyin d-ibanen deg tesmmamayt n unammas (ixef n yiles, icenfiren, tacel alt) yef ubrid wuzwu. Tirgalin tismmayin ttekent-d seg tesmammayt n ugman akken yebyu yili s usaqdec n yiles akked d tcelalt¹¹.

⁸DUBOIS, (J), Op. Cit. 438.

⁹ DUBOIS, (J) Op cit. 319.

¹⁰ MARTINET, (A): La description phonologique avec application au parler franco-provençal d'HAUTEVILLE (Savoie). Ed MJ. MINARD, Paris-5^e. 22.

¹¹DUBOIS, (J). Op. Cit. 506

II-4-1-5:Tirgalin timidisin

Deg usegzawal n DUBOIS: Targalt timidist d targalt taggayt ideg agsusru n ta yesɛa anarmis gar umsusru amezdar(d iles) akked umsusru ufella (uglan akked waney)ur d-nettili anagar di tlemmast n terga tanimit¹².

II-4-2:Asismel n tergalin ilmend n wadeg n ugsusru**II-4-2-1:Tasincucant**

Deg usegzawal n DUBOIS, targalt tasincucant d targalt tancucant tettwasɗru s tiggeyt... yer usemdeg n sin icenfiren ta mgal tayed¹³.

II-4-2-2:Tancuglant

Deg usegzawal n DUBOIS, tirgalin tincuglanin d tirgalin wi yef agsusru yehwağ asemdey ney anermis n ucenfur amazdar akked wuglan n ufella¹⁴.

II-4-2-3:Tagruglant

Deg usegzawal n DUBOIS, targalt tageruglant d targalt tumrayt yettwagsusrun s yixef n yiles yersen mgal uglian n ufella gar idurra n wuglan¹⁵.

II-4-2-4:Tadatneyt

Deg usegzawal n DUBOIS, targalt tagruglant d targalt yettwagsusrun deg uswir n uɣric anezdat n waney aqquran akked yixef ney aparur n yiles¹⁶.

¹²DUBOIS, (J). Op. Cit. 274

¹³DUBOIS, (J). Op. Cit. 65.

¹⁴Ibid.263.

¹⁵Ibid. 252.

¹⁶Ibid. 377.

II-4-2-5:Tanyant

Deg usegzawal n DUBOIS, imeslic anyan d imeslic anda agsusru agejdan yella deg uswir n waney aqquran¹⁷.

II-4-2-6:Tulwiyant

Deg usegzawal n DUBOIS, imeslic ulwiyan d imeslic anda ara naf aḥric adeffran n waney yeggar-d iman-is deg usedru n yimeslic-a, nessawal-as ulwiḡ.

Deg tesnislit irem ulwiḡ yemmal-d neḡ isebgga-d akk imeslicen yettwasedrun ḡer deffir n waney deg tama (tulwiyant, taclalant, tanekarant, tagerjant), imgirden-a ur d-ttawin ara amgired asnislan¹⁸.

II-4-2-7:Tameclalt

Deg usegzawal n DUBOIS , targalt taclalant d targalt yettwasedrun s unarmis neḡ usemdeg n yixef n wulwiḡ neḡ taclalt, mgal aḥric adeffran n uerur n yiles¹⁹.

II-4-2-8:Tanekarant

Deg usegzawal n DUBOIS, targalt tanekarant d targalt anda agsusru yetthettim asemdey n uẓar n yiles akked taggara n ugerjuj²⁰.

II-4-2-9:Tagerjant

Deg usegzawal n DUBOIS, yeqqar imesli agerjan, imesli yettafarsen s tsemmamayt n tenzizin timiyac ddaw tizmi n wuzwu i d-yekkan seg turin²¹.

¹⁷ Ibid. 340

¹⁸ Dubois, (J). Op. Cit. 504.

¹⁹ Ibid. 502.

²⁰ Ibid. 358.

²¹ Ibid. 273.

II-5:Tasnislit

Èla hesab n DUBOIS, tasnislit d tussna izerrwen imesla n umslay n umdan seg tama n twuri-nsen deg unagraw n teywalt tasnilsant .tettwasbded yef tesleḍt n tayunin tifrarayin (imeslicen, tignuzliti) yettwasgedlen yer ugama ukemmilen n yimsla²².

Tasnislit tzerrew imesla ilmend n twuri akked twuri-nsen mebla ma tegla-d s yijerriden imsefkan i icudden yer unamek.

II-5-1:Tifurkac n tesnislit**II-5-1-1:Tasnimeslict**

Tzerrew timsemgirad taddayin ney imeslic deg umdan yesεan aguttu deg yal tutlayt, ijerriden imsemgirad ney ijerriden imsefkan i yettwasgedlen gar-asen imeslicen n yiwet n tutlayt... Telha-d d tibḍitin taddayin i wumi qqaren imeslicen, tcudd yer usulu-nsen, asismel-nsen, ney day asekyed n teskarin n tuddsa-nsen²³.

II-5-1-2:Tasnizlit

Telha-d d tigin tirmibḍin ,ney akken nniḍen tigmi yetteddun d usiweḍ n yizen, ur nbeṭṭu ara d tayunin timsemgirad, maca seant tawuri tamsemgired²⁴.

II-6:Imeslic

D aferids adday ur nqebbel ara beṭṭu, n usissen asnislan n tinawt, yettwaguccel s ijerriden imsefkan²⁵.

²²DUBOIS, (J). Op. Cit. 362.

²³DUBOIS,(J) .Op. Cit .

²⁴ Ibid, 362.

²⁵

II-7:Tayunt taddayt

Neqqar tayunt taddayt, tayunt i yeɛan anamek yemgaraden anda ara naf ummsil ur yettemgirid anagar s yemeslic²⁶.

II-8:Amcalay

Yer Hjelmslev, amcalay d yiwet n talɣa n tenfalit temgarad yef tayed s talɣa, maca ur d-mseglunt ara s ubeddel n ugbur gar-asent d talɣa tayed. Imcalayen zemren ad ilin mcudden, lmeɛna-s d imttutals wayen isen-d -yeyzin ney di lelliye²⁷.

II-8-1:Leɣnaf n umcalay**II-8-1-1:Amcalay ilelli**

Ma yella snat n tayunin tutlayanin (imeslic ney alɣac) gemmdent deg yiwen wattal imeslicen ney alɣacen, akked ma yella zemrent ad ilint d tukksirin seg yiwet yer tayed mebla ma yella umgired deg unamek amussnan n wawal ney n tefyirt. Ihi sin n yimeslicen-nni ney sin walɣacen-nni d imcalayen ilelliye n yiwen yimeslic ney n yiwen walɣac ,neqqar-as dayen amcalay asnayanib.

II-8-1-2:Amcalay uddsayan

Ma yella snat n tayunin tutlayanin, imeslicen ney alɣacen d awezyi ad ttewasissnent deg yiwen n wattal imeslican d walɣacen, akked ma yella tella deg wagar-asent timmarewt (tagsusrant ney tusilt i yemslicen; tasnamkant i walɣacen), tayunin-a d imcaliyen uddsayan n yiwen imeslic ney n walɣac-nni, neqqar dayen amcalay attalan²⁸.

²⁶ Ibid, 340.

²⁷ DUBOIS, (J). Op. Cit. 503.

²⁸ Idem. 503.

II-9:Asenfel

Ibedd yef ubeddel n tefjurt tanmeslit deg wawal s tayed ara yilin deg yiwet n tutlayt s wadday akken ad d-nesɛu ney ad d-nesuffey awal nniden n tutlayt²⁹.

II-10:Asedger

Deg tinawin tinamakin n yiwet n tutlayt, asedger n uferdis d lekmal n yak attalen n uferdis-a. Mi ara yilint tayunin dehrent-d deg wattalen kifkif, ad d-nini seant isdegren kifkif, d imegdazalen s usedger,ma yella ulac attal amsislan...³⁰

II-11:Arawes

Deg usegzawal n DUBOIS, Neqqar arawes asnimeslan mi ara tili tenmegla tasnimeslant deg kra n yidegan n tezzart n usiwel³¹.

II-12:Agrimesla

D agraw n yijerriden imessefkan imesihren i yemeslicen i yellan deg assay amsufey.

Deg uḥric-a n tezri nefka-d tibadutin n temidranin tizrayanin icudden yer temsislit akked tesnislit ara nesseqdec deg tseldt n wammud³²

²⁹ MARTINET, (A). Op. Cit 40.

³⁰ DOUBOIS, (J). Op. Cit 156.

³¹ DOUBOIS, (J). Ibid 323.

³² MARTINET (A). Op.Cit 42.

Ixef Wis Krad

Tasledt

Aħric-agi icudd yer tesleđt n wammud i d-nsekles anda ara nesseqdec isurifen n tesnislit ama d asenfel, asedger, d urawes iwakken ad nessiweđ ad d-nessufey imeslicen d imcalayen yellan deg tesiwelt n At Čeečee (At Yeela).

III-1: Tasleđt n tergalin akked teyra

III-1-1: Tirgalin tiæzzugin

[p]

Tulut tasnimslant n [p] tessufuy-d isemdiyen-a:

[P] akked [b]

Lpusta → [lpostæ], [lbostæ]

Lpompa → [lpompæ], [lbombæ]

Lbip → [lbip], [lbib]

[p] d targalt taggayt, taæzzugt, taħerfit macci d timidist d timsencuct, imesli-a ula t-nseqdac ara deg tmeslayt-nney anagar awalen iretalen n tefrensist deg wammud-nney ur d-yettwabder ara s waṭas.

MD: apipri = [æpipri]

Ijerriden imsemgirad gar:

[p] akked [b] d tesiwelt.

Deg tegnit-agi nufa-d /P/ akked /B/ d igrimeslan.

[f]

Tulut tasnimslant n [f] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[f] akked [d]

Fren → [frən], [drən]

Rfis → [rfis], [rdis]

Rref → [Rəf], [Rəd]

2⁰ [f] akked [g]

Fren → [frən], [grən]

Ifer → [ifər], [igər]

Azref → [æzrəf], [æzrəg]

3⁰[f] akked [g^w]

Tefra → [təfræ], [təg^wræ]

Ferfer → [fərfər], [g^wəgər]

Lħif → [lhif], [lhig^w]

[f] d targalt tumrayt, tancuglant d taεezzugt d taḥerfit. Targelt-a yella wanda tettili d tussidt [F]:

MD: ageffur → [ægəFur]

Ijerriden imsemgirad gar:

[f] akked [d] : aεezzug akked umriri.

[f] akked [g] : d asiwel akked d uncugel d waggay.

[f] akked [g^w] : d asiwel akked d unyulwiḡ, d unuculwiḡ.

Deg teginit-a n [f] nufa-d:

/f/ akked /d/ deg umedya amezwaru imeslicen imsemgirad.

/f/ akked /g/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

/f/ akked /g^w/ deg umedya wis krad d imeslicen imsemgirad.

[c]

Tulut tasnimeslant n [c] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰ [c] akked [ǧ]

Necεel → [nəcεəl], [nəǧεəl]

clef → [cləf], [ǧləf]

Amεic → [əmeic], [əmeiǧ]

2⁰ [c] akked [h]

Ulaç → [uləc], [uləh]

Təculliḍt → [təcuLiḍt], [təhuLiḍt]

Cih → [cih], [cih]

[c] d targalt tumrayt, tadeffirt-tadlugelt, taḥerfit, taεezzugt d tazefzaft.

Targalt-a yella wanda d tussidt [c]

Ḥuccen → [ḥucən], Ccaf → [cəf]

Ijerriden imsemgirad gar:

[c] akked [ǧ] : d εzzug akked umray.

[c] akked [h] : d agerjan.

Deg tegnit-a n [c] nufa-d:

/c/ akked /ǧ/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/c/ akked /h/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad

[k]

Tulut tasnimeslant n [k] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰ [k] akked [l]

Ifka → [ifkə], [iflə]

Tikufta → [tikuftə], [tiluftə]

Ayefk → [æyəfk], [æyəfl]

2⁰[k] akked [h]

Ikmmel→[ikMəl], [ihMəl]

Uftrak→[uftræk], [uftræh]

Amkan→[æmkæn], [æmhæn]

[k] d targalt tulwiçant tumrayt d taëzzugt.

Ijerriden imsemgirad gar:

[k]akked [l]: d aëuzzeg , unyulwiç waggay.

[k]akked [h]: d aëuzzeg , nekarán akked umray.

Deg tēgnit-a n [k] nufa-d

/k/ akked /l/ deg umedya amezwru d imeslicen imsemgirad.

/k/ akked /h/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[k^w]Tulut tasnimeslant n [k^w] tessufuy-d isemdiyen-a:**[k^w] akked [k]**Irkél → [irk^wəl], [irkəl]Kmašin → [k^wmæšin], [kmæšin]Akk → [æk^w], [æk][k^w] d taggayt, tanculwiçant, taëzzugt, taħrfit, d tanyu-lwiçant.Targalt-a yella wanda tella d tussidt [K^w] ad d-nefk kra n yimediyaten:Nekkni→ [nəK^wni]Akk→[æk^w]

Ijerriden imsemgirad gar:

[k^w]akked [k]: d anculwičan.Deg tēgnit-a n [k^w] nufa-d:[k^w], [K^w] akked [k], d imcalayen ilelliyen.**[Č]**

Tulut tasnimeslict n [Č] tessufuy-d isemdiyen-agi:

1⁰ [Č] akked [K]

Ččan-d→ [čæn-d], [Kæn-d]

Aberčecču→ [æbərʧəču], [æbərəkəKu]

Ečč → [əČ], [əK]

2⁰[Č] akked [c]

Mačči→ [mæči], [mæci]

Ameččim→ [æmčim], [æmcim]

Ččan→ [čæn], [cæn]

[Č] d targalt tagyanzayt, taëzzugt, taħrfit, d tadatneyt.

Ijerriden imsemgirad gar:

[č] akked [K]: d anyulwiŷ akked waggay.

[č] akked [c]: d ageŷanzay.

Deg tegnit-a n [č] nufa-d:

/č/ akked /K/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/č/ akked /č/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[s]

Tulut tasnimeslict n [s] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰ [s]akked [c]

sucef → [suəf], [cucəf]

Aserjur → [æsərjur], [æʃəjur]

Aħerges → [æħərgəs], [æcərgəs]

2⁰ [s] akked [ʃ]

Semzi → [səmzi], [ʃəmzi]

Leslah → [ləsləħ], [leʃləħ]

Lmus → [lmus], [lmuʃ]

[s] d targalt tadluglant, tumrayt, taħerfit, taəzzugt d tazefzaft tettwagsusru d yixef n yiles yekman deffir n wuglan n wadda. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [S] ad nefkk kra n yimediyaten:

Tayessalt → [təyəsəlt], amessas → [əməsəs]

[s] akked [c]: d adatney.

[s] akked [ʃ]: d asufay.

Deg tegnit-a [s] nufa-d:

/S/ akked /c/ deg umedya amezaru d igrimeslan.

/s/ akked /ʃ/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[ʃ]

Tulut tasnimeslant n [ʃ] tessufuy-d isemdiyen-agi:

1⁰ [ʃ] akked [ɛ]

Şelli → [ʃəLi], [ɛəLi]

Işebbəden → [işəBədən], [iɛəBədən]

Lexşas → [ləxşas], [ləxşæ]

2⁰ [ʃ] akked [c]

Şelli → [ʃəLi], [cəLi]

Timesədatin → [timəsədətin], [timcədətin]

Lexşas → [ləxşas], [ləxşac]

[ʃ] d targalt tumrayt, tufayt, taəzzugt, taħerfit, tadlugelt. Taregalt-a yella wanda tettili d tussidt [Ş]

MD: Ameşşad → [əməsəd]

Ijerriden imsemgirad gar:

[ʃ] akked [ɛ]: d asiwel akked unkaran.

[ʃ] akked [c]: d adlugel akked usufay.

Deg tegnit-agi n [ʃ] nufa-d:

/ʃ/ akked /ɛ/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/ʃ/ akked /c/ deg umedya wis sin d imeslicen imesmgirad.

[t]

Tulut tasnimeslant n [t] tessufuy-d isemdiyen-agi:

1⁰ [t] akked [ṭ]

Trika → [trikæ], [ṭrikæ]

Stiɛmar → [stiɛmar], [sṭiɛmar]

Tuccent → [tuCənt], [ṭuCənt]

[t] d targalt taggayt, taɛzzugt, taḥerfit d tadlugelt. Targalt-a d tanixef-uglant axaṭer ixef n yiles ur yesɛi ara anermis d wuglan. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt ad d- nefkk kra n yimediyaten berra i wammud:

Ttekki → [TəKi], tturrec → [TuR̥əC]

Ijerriden imsemgirad gar:

[t] akked [ṭ]: d asufay.

Deg tegnit-a n [t] nufa-d:

/t/ akked /ṭ/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad

[T]

Tulut tasnimeslant n [T] tessufuy-d isemdiyen-agi:

1⁰ [T] akked [ṭ]

Ttekki → [TəKi], [ṭəKi]

Yettett → [yəTəT], [yṭəT]

Tasarut → [ṭəsəruT], [ṭəsəruṬ]

[T] d targalt taggayt, tagyanzayt, taɛzzugt, taḥerfit d tadlugelt.

Ijerriden imsemgirad gar:

[T] akked [ṭ]: d ageyanzay d udlugel.

Deg tegnit-a n [T] nufa-d:

/T/ akked /ṭ/ deg umedya id-nefka d igrimeslan.

[h]

Tulut tasnimeslant n [h] tessufuy-d isemdiyen-agi:

1⁰ [h] akked [m]

Hujren → [hujrən], [mujrən]

Ahendaz → [æhəndæz], [æməndæz]

Ulah → [ulæh], [ulæm]

2⁰ [h] akked [j]

Hemlen → [həmlən], [jəmlən]

Lehwa → [ləjwæ]

Ikreh → [ikrəh]

[h] d targalt tumrayt, tæezzugt, taḥerfit, tagerjant.

Ijerriden imsemdirad gar:

[h] akked [m]: d æzzug, d ugerjan akked umray.

[h] akked [j]: d æzzug akked ugerjan.

Deg tegnit-a n [h] nufa-d:

/h/ akked /m/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/h/ akked /j/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[q]

1⁰ [q] akked [m]

Qrib → [qrib], [mrib]

Aqcic → [æqɕic], [æmcic]

Ajeruq → [æjəroq], [æjərom]

2⁰ [q] akked [ɣ]

Qerreb → [qəRəb], [ɣəRəb]

Sqim → [sqim], [sɣim]

Lebraq → [ləbræq], [ləbræm]

3⁰ [q] akked [g]

Qazem → [qæzəm], [gæzəm]

Aqerru → [æqəru], [ægəru]

Lbuq → [lboq], [lbog]

[q] d targalt taggayt, tæzzugt, taḥerfit d taclalant. Targalt-a yella wanda tella d tussidt [Q]

Ad qqarent → [æd qarənt], yeqqur → [yəQur]

Ijerriden imsemgirad gar:

[q] akked [m]: d æuzzeg akked waggay.

[q] akked [ɣ]: d asiwei akked umray.

[q] akked [g]: d asiwel akked unyulwiɣ.

Deg tegnit-a n [q] nufa-d:

/q/ akked /m/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/q/ akked /ɣ/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

/q/ akked /g/ deg umedya wis krad d imeslicen imsemgirad.

[h]

Tulut tasnimeslant n [h] tessufuy-d isemdiyen-agi:

1⁰ [h] akked [f]

Huk → [huk], [fuk]

Lhal → [lhæl], [lfæl]

Ijah → [ijæh], [ijæf]

2⁰ [h] akked [c]

Hres → [hrəʃ], [hrəc]

Iruh → [iruh], [iruc]

Jelweh → [jəlwəh], [cəlwəh]

3⁰ [h] akked [h]

Hmer → [hmər], [hmər]

Ashisef → [æʃisəf], [æʃisəh]

Lluh → [Luh], [Luh]

[h] d targalt tumrayt, taəzzugt, taḥerfit d tankarant. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [H] ad d-nefk kra n yimediyaten berra i wammud:

Cehha → [cəHæ], abehher → [æbəHər], tamehhaqt → [tæməHæqt]...

Ijerriden imsemgirad gar:

[h] akked [f]: d anekaran.

[h] akked [c]: d anekaran.

Deg tegnit-a n [h] nufa-d:

/h/ akked /f/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/h/ akked /c/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

/h/ akked /h/ deg umedya wis krad d imeslicen imsemgirad.

[t]

Tulut tasenimeslant n [t] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰ [t] akked [h]

Ten → [tən], [hən]

Nitni → [niṭni], [nihni]

Tiyzert → [tiyẓərt], [tiyẓərɥ]

2⁰ [t] akked [t]

Tizi-wezzu → [tiziwəZu], [tiziwəZu]

Tamtunt → [tæmtunt], [tæmtunt]

Taqəḍeit → [tæqəḍeit], [tæqəḍeit]

[t] d targalt tumrayt, taəzzugt, taḥerfit d tagruglant.

Ijerriden imsemgirad gar:

[t] akked [h]: d ageruglan.

[t] akked [t]: d agruglan d umriri.

Deg tegnit-a n [t] nufa-d:

/T/ akked /H/ deg umedya amezwu d igrimeslan.

/T/ akked /T/ deg umedya wis sin d igrimeslan

[t]

Tulut tasenimeslant n [t] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[t] akked [ɖ]

Ṭlam → [tɭæm], [ɖlæm]

Neṭlent → [nəɭlənt], [nəɖlənt]

Lyeṭ → [lyəɭ], [lyəɖ]

2⁰[t] akked [s]

Ṭabla → [təɓlæ], [səɓlæ]

Inṭer → [inɭər], [insər]

Tiṭ → [tiɭ], [tis]

3⁰[t] akked [r]

Ṭawes → [tawəs], [ræwes]

Yiṭij → [yiɭij], [yirij]

Timecret → [timəɭrət], [timəcrər]

[t] d targalt taggayt, tufayt, taæzzugt, taḥerfit d tādługelt. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [Ṭ], ad d-nefkk kra n yimediyaten:

Azetṭa → [æzəṬæ], tetṭef-ay → [təṬəfæɣ] ...

Ijerriden imsemgirad gar:

[t] akked [ɖ]: d æuzzeg akked waggay.

[t] akked [s]: d amriri akked usufay.

[t] akked [r]: d æuzzeg, asufay akked waggay.

Deg tegnit-a n [t] nufa-d:

/Ṭ/ akked /Ḍ/ deg umedya amezwaru d igrimeslan.

/t/ akked /s/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

/t/ akked /r/ deg umedya wis kraḍ d imeslicen imsemgirad.

[x]

Tulut taenimeslant n [x] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰ [x] akked [C]

Xirla → [xiɾlæ], [ciɾlæ]

Texlef → [təxləf], [təcləf]

Lmex → [lməx], [lməc]

2⁰[x] akked [ɛ]

Xmer → [xmər], [ɛmər]

Nexdem → [nəxdəm], [nəɛdəm]

Rčex → [rČəx], [rɛəx]

[x] d targalt tumrayt, taɛezzugt, taḥerfit d tamseclalt. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [X]

MD: axxam → [æXæm]

Ijerrien imsemgirad gar:

[x] akked [c]: d amseclal.

[x] akked [ɛ]: d aɛuzzeg akked d umseclal.

Deg tagnit-a n [x]nufa-d:

/x/ akked /c/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/x/ akked /ɛ/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

III-1-2: Tirgalin timesiwal

[b]

Tulut tasenimeslant n [b] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[b] akked [b]

Baba → [bæbæ], [bæbæ]

Rebɛa → [rəbɛæ], [rəbɛæ]

Lḥeb → [lhəb], [lhəb]

2⁰[b]akked [b^w]

Belḥara → [bəlḥara], [b^wəlḥara]

Mbaɛd → [mbæɛd], [mb^wæɛd]

Sseb → [Səb], [Səb^w]

[b] d targalt taggayt, timesiwelt, taḥerfit d tasincucant mačči d timsenzert.

Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [B] ad d-nefkk kra n yimediyaten:

Isebbaḍen → [isəBæḍən], rebbi → [rəBi], yubbent → [ɣ^wuBənt].

Ijerriden imsemgirad gar:

[b] akked [b]: d asiwel d waggay.

[b]akked [b^w]: d anculwiyan.

Deg tagnit n [b] nufa-d

/B/akked /B^w/ deg umedya umezwaru d igrimeslan

/b/ akked /s/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad

[b^w]

Tulut tasenimeslant n [b^w]tessufuy-d isemdiyen-a:

[b^w] akked [C]

Bubriṭ → [b^wobriṭ], [ʃobriṭ]

Yebuṣa → [yəb^woṣa], [yəʃoṣa]

Iw → [iw], [ib^w]

N wergaz → [b^wərgæz], n wasmi → [b^wæsmi], n wawal → [b^wæwæl], mbæed → [mb^wææd], ifassen-iw → [ifæSənib^w].

[b^w] d aggay, anculwiyan, imesiwel, aḥerfi d asincucan. Yella wanda yettili d ussid [B^w]

Ijerriden imsemgirad gar:

[b^w] akked [c] d asiwel, asincucan akked d unculwiyan.

Deg tegnit-a n [b^w] nufa-d:

/b^w/ akked /c/ deg umedya d-nefka d imeslicen imsemgirad.

[b]

Tulut tasnimeslant n [b] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[b] akked [g]

Baryas → [b̥aryæs], [g̥aryæs]

Tiblulin → [t̥iblulin], [t̥iglulin]

Arbib → [ærb̥ib], [ærb̥ig]

[b] d targalt tumrayt, timesiwelt, taḥerfit d tasincucant.

Ijerriden imsemgirad gar:

[b] akked [g]: d æezzug akked usincucan.

Deg tegnit-a n [b] nufa-d:

/b/ akked /g/ deg umedya id-nefka d imeslicen imsemgiard.

[d]

Tulut tasenimeslant n [d] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[d] akked [d̥]

Dadda → [dæ Dæ], [d̥æDæ]

Adellæ → [æd̥əLæɛ], [æd̥əLæɛ]

Lḥed → [l̥h̥əd], [l̥h̥əd]

2⁰ [d] akked [g]

Dyel → [dyəl], [gyəl]

Wanda → [wændæ], [wængæ]

Hud → [h̥ud], [h̥ug]

[d] d targalt taggayt, timesiwelt, taḥerfit d tadlugelt. Targalt-a yella wanda tettli d tussidt [D] ad nefkk kra n yimediyaten:

Beddun → [b̥əDun], ihedder → [ih̥əDər], ddeker → [D̥ək̥ər], yedda-d → [y̥əDæd] ...

Ijerriden imsemgirad gar:

[d] akked [d̥]: d aggay .

[d] akked [g]: d adluglan.

Deg tegnit-a n [d] nufa-d:

[d] akked [d̥] deg umedya amezwaru d igrimeslan.

/d/ akked /g/ deg umedya wis sin d imeslicen.

[d̥]

Tulut tasenimeslant n [d̥] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[d̥] akked [h̥]

Drus → [d̥rus], [h̥rus]

Imdanen → [imd̥ænən], [imh̥ænən]

Srid → [srid̥], [srih̥]

2⁰ [d̥] akked [r]

Dmu → [d̥mu], [rmu]

Adles → [æd̥ləs], [ærləs]

Abrid → [æb̥rid], [æbrir]

[d̥] d targalt tumrayt, timesiwelt, taḥerfit d tagruglant.

Ijerriden imsemgirad gar:

[d̥] akked [h̥]: asiwel g ugeruglan.

[d̥] akked [r]: d agruglan akked d umriri.

Deg tegnit-a n [d̥] nufa-d:

/d̥/ akked /h̥/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/d̥/ akked /r/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[d̥]

Tulut tasnimeslant n [d̥] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[d̥] akked [C]

Ḍegger → [ḍəGər], [cəGər]

Idfer → [id̥fər], [icfər]

Ayaziḍ → [æyæziḍ], [æyæzic]

2⁰ [d̥] akked [m]

Ḍlu → [ḍlu], [mlu]

Iḥḍer → [ih̥ḍər], [ih̥mər]

Wayeḍ → [wæyəḍ], [wæyəm]

3⁰[d̥] akked [d̥]

Ḍlu → [ḍlu], [d̥lu]

Niḍen → [niḍən], [nid̥ən]

Tzemreḍ → [t̥zəmreḍ], [t̥zəmreḍ]

[d̥] d targalt tumrayt, tufayt, timesiwelt, taḥerfit d tagruglant.

Ijerriden imsemgirad gar:

[d̥] akked [c]: d asiwel, d ugeruglan akked d usufay.

[ḍ] akked [ḍ]: d asufay.

Deg tagnit-a n [ḍ] nufa-d:

/ḍ/ akked /c/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/ḍ/ akked /m/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[ḍ] akked [ḍ] deg umedya wis kraḍ d imcalayen n wattal.

[j]

Tulut tasnimeslant n [j] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[j] akked [z]

Jewaj → [jəwæj], [zəwæj]

Ijber → [ijbər], [izbər]

Iferrej → [ifəRəj], [ifəRəz]

2⁰[j] akked [q]

Jreh → [jrəh], [qrəh]

Lefjer → [ləfjər], [ləfqər]

Itij → [itij], [itiq]

[j] d targalt tumrayt, timesiwelt, taḥerfit d tadatneyt. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [J] ad d-nefkk kra n yimediyaten berra i wammud:

Jjeeluleq → [Jəeluləq], jjermeq → [Jərməq], jji → [Ji] ...

Ijerriden imsemgirag gar:

[j] akked [z]: d adetney.

[j] akked [q]: d asiwel, adetney akked umray.

Deg tagnit-a n [j] nufa-d:

/j/ akked /z/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/j/ akked /q/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[ğ]

Tulut tasenimeslant n [ğ] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[ğ] akked [j]

Ğeel → [ğɛəl], [jɛəl]

Lğebha → [lğəbhə], [ljəbhə]

Lħağ → [lħəğ], [lħəj]

2⁰[ğ] akked [g]

Ğan → [ğæn], [gæn]

Afənğal → [əfənğəl], [əfəngəl]

Eğ → [əğ], [əg]

[ğ] d targalt tagyanzayt, timesiwelt, tussidt d tadatneyt.

Ijerriden imsemgirad gar:

[ğ] akked [j]: d agyanzayan.

[ǧ] akked [g]: d adetney akked ugeɣanzayan.

Deg tegnit-a n [ǧ] nufa-d:

[ǧ] akked [j] deg umedya amezwaru d imcalayen n wattal.

/ǧ/ akked /g/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[ɛ]

Tulut tasnimeslant n [ɛ] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰ [ɛ] akked [z]

Ɛemren → [ɛəmɾən], [zəmɾən]

Leeɣayed → [læwæyəd], [ləzwæyəd]

Izree → [izrəɛ], [izrəz]

2⁰ [ɛ] akked [ɣ]

Ɛred → [ɛrəd], [ɣrəd]

Læssa → [læSæ]

Dree → [drəɛ], [drəɣ]

[ɛ] d targalt tumrayt, timsiwelt, taḥerfit, tankarant. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [ɛ]

MD: Abeɛɛuc → [æbəɛuc].

Ijerriden imsemgirad gar:

[ɛ] akked [z]: d ankanan akked usufay.

[ɛ] akked [ɣ]: d ankanan.

Deg tegnit-a n [ɛ] nufa-d:

/ɛ/ akked /z/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/ɛ/ akked /ɣ/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

[z]

Tulut tasenimeslant n [z] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰ [z] akked [l]

Zwir → [zwir], [lwir]

Tizi → [tizi], [t̥ili]

Tḥuz → [tḥuz], [tḥul]

2⁰ [z] akked [s]

Zlan → [zlæn], [slæn]

Azemmur → [æzəMur], [æsəMur]

Tḥuz → [tḥuz], [tḥus]

[z] d targalt tumrayt, timesiwelt, taḥerfit d tadlugelt. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [Z] ad nefk kra n yimediyaten:

Uzzal → [uZæl], ad d-ittazzal → [æDiTæZæl], ur igezzem → [urigəZəm]

Ijerriden imsemgirad gar:

[z] akked [l]: d amriri.

[z] akked [s]: d æuzzeg.

Deg tagnit-a n [z] nufa-d:

/z/ akked /l/ deg umedyā amezxaru d imeslicen imsemgirad.

/z/ akked /s/ deg umedyā wis sin d imeslicen imsemgirad.

[ḥ]

Tulut tasenimeslant n [ḥ] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[ḥ] akked [z]

Ḥer → [ḥər], [zər]

Teḥḍed → [təḥḍəd], [təzḍəd]

Laḥ → [ləḥ], [ləz]

2⁰ [ḥ] akked [f]

Ḥay → [ḥæy], [fæy]

Teḥrid → [təḥrid], [təfrid]

Aḥ → [æḥ], [æf]

[ḥ] d targalt, tumrayt, tufayt, timesiwelt, taḥerfit d tadlugelt.

Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [Ḥ]

MD: mezzīyey → [məḤiyəy], tamezzuyt → [təməḤuyt]...

Ijerriden imsemgirad gar:

[ḥ] akked [z]: d asufay.

[ḥ] akked [f]: æezzug, adluglan akked d usufay.

Deg tagnit-a n [ḥ] nufa-d:

/ḥ/ akked /z/ deg umedyā amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/ḥ/ akked /f/ deg umedyā wis sin d imeslien imsemirad.

[w]

Tulut tasenimeslant n [w] tessufuy-d isediyen-a:

1⁰[w] akked [b^w]

Wayed → [wæyəd], [b^wæyəd]

Ifassen-iw → [ifæSəniw], [ifæSəniw^w]

Wawal → [wæwæl], [b^wæwæl]

2⁰[w] akked [z]

Wagi → [wægi], [wæzi]

Awal → [æwæl], [æzæl]

Ayeelaw → [æyæelæw], [æyæelæz]

[w] d tazgenayrit tumrayt, timesiwelt, taḥerfit d tulwiyant

Tazgenayrit-a yella wanda tettili d tussidt [W]

MD: Iwwin-d → [iWind]

Ijerriden imsemgirad gar:

[w] akked [b^w]: d asincucan akked d unculyiwan.

[w] akked [z]: d anyulwiyan.

Deg tegnit-a n [w] nufa-d:

[w] akked [b^w] deg umedya amezwaru d imcalayen n wattal.

/w/ akked /z/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[ɣ]

Tulut tasenimeslant n [ɣ] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰ [ɣ]akked [x]

Yef → [ɣəf], [xəf]

Stayfir → [stæɣfir], [stæxfir]

Qubleɣ → [qubləɣ], [qubləx]

2⁰[ɣ]akked [r]

Yumen → [ɣumən], [rumən]

Ibya → [ibɣæ], [ibræ]

Aleɣlay → [æləɣləɣ], [æləɣlær]

3⁰[ɣ] akked [m]

Yleq → [ɣləq], [mləq]

Uyalen → [uɣælən], [umælən]

Ssayeɣ → [Sæɣəɣ], [Sæɣəm]

[ɣ] d targalt tumrayt, timesiwelt, taḥerfit d taclalant. Targalt-a yella wanda tettli d tussidt [ɣ] ad d-nefkk kra n yimediyaten berra i wammud:

Jeyɣeɣ → [ʒəɣəɣ], amdeɣɣul → [æmdəɣul]

Ijerriden imsemgirad gar:

[ɣ]akked [x]: d asiwel.

[ɣ]akked [r]: amsiwel, aseclal akked usemsay.

Deg tegnit-a n [ɣ] nufa-d:

[ɣ]akked [x] deg umedya amezwaru d imecalayen n wattal.

/ɣ/ akked /r/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

/ɣ/ akked / m / deg umedya wis kraḍ d imselicen imsemgirad.

[y]

Tulut tasenimeslant n [y] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[y] akked [g]

Yal → [yæl], [gæl]

Wayeḍ → [wæyəḍ], [wægəḍ]

Ameslay → [æməslæy], [æməslæg]

2⁰ [y] akked [i]

Yemmut → [yəMut̪], [iMut̪]

Wayeḍ → [wəyəd̪], [wæyəd̪]

Ameslay → [æməsləy], [æməslæi]

[y] d tazgenayrit, tumrayt, timesiwelt, taḥerfit d tanyant.

Tazenayrit-a yella wanda tettili d tussidt [Y] ad nefkk kra n yimediyaten berra i wammud:

Azeyyeb → [æzəYəb̪], meyyez → [məYəz]

Ijerriden imsemgirad gar:

[y] akked [g]: d anyan akked umray

Deg tegnit-a n [y] nufa-d:

/y/ akked /g/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/y/ akked /i/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

III-1-3: Tirgalin Timsenzarin

[m]

1⁰[m] akked [b]

Mlih → [mlih̪], [blih̪]

Yument → [ɣ^wumənt̪], [ɣ^wubənt̪]

Alemlum → [æləmlum̪], [æləmlub̪]

2⁰[m] akked [n]

Mzi → [mzi], [nzi]

Imiren → [imiren̪], [iniren̪]

Slam → [sləm̪], [slən̪]

[m] d targalt taggayt, timsenzert, taḥerfit d tasincucant, sumata d timessiwelt. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [M], ad d-nefkk kra yimediyaten:

Ikemmel → [ikəMəl̪], yemmut → [yəMut̪], gmmaḍin → [gMæḍin̪] ...

Ijerriden imsemgirad gar:

[m] akked [b]: d anezran.

[m] akked [n]: d asencucan.

Deg tegnit-a n [m] nufa-d:

/m/ akked /b/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/m/ akked /n/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[n]

Tulut tasenimeslant n [n] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[n] akked [t]

Nesla → [nəslə̃], [təslə̃]

Berney → [bərənə̃], [bər̥tə̃]

Yiwen → [yiwən], [yiwət]

2⁰[n] akked [h]

Nuba → [nubə], [hübə]

Yerna → [yərənə], [yərħə]

Imiren → [imrən], [imrəh]

[n] d targalt timsenzert, taḥerift d tadlugelt tanixeft, sumata d timessiwelt. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [N], ad d-nefk kra n yimediyaten:

Yunna → [yuNə], ad d-yinni → [ædyiNi], nnuba → [Nubə], nniḍen → [Niḍən] ...

Ijerriden imsemgirad gar:

[n] akked [t]: d asiwel, adluglan akked anezran.

[n] akked [h]: æzzug , ankanan akked umriri.

Deg tegnit-a n [n] nufa-d:

/n/akked /t/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/n/ akked /h/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

III-1-4: Tirgalin Timidisin

[l]

Tulut tasenimeslant n [l] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[l] akked [z]

Lemtul → [ləmtul], [zəmtul]

Meslayen → [meslayen], [meszayen]

Ayerbal → [æyərbəl], [æyərbəz]

2⁰[l] akked [f]

Lyaci → [lyæci], [fyæci]

Ulac → [ulæc], [ufæc]

Lħal → [lhæl], [lhæf]

3⁰[l] akked [n]

Lħara → [lhara], [nhara]

Slasel → [slæsəl], [snæsəl]

Uffal → [uFæl], [uFæn]

[l] d targalt timidist, tanixefuglant, taḥerfit d tadlugelt, sumata d timesiwelt. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [L] ad d-nefk kra n yimediyaten:

Yella → [yəLə], tazallit → [tæzæLit], la yellaħu → [ləyəLəħu], ulli → [uLi], belli → [bəLi]...

Ijerriden imsemgirad gar:

[l] akked [z]: d imidis.

[l] akked [f]: amsiwel, adluglan, imidis.

[l] akked [n]: d imidis.

Deg tegnit-a n [l] nufa-d :

/l/ akked /z/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/l/ akked /f/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

/l/ akked /n/ deg umedya wis kraḍ d imeslicen imsemgirad.

III-1-5: Tirgalin Tismamayin

[r]

Tulut tasenimeslant n [r] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[r] akked [k]

Rewlen → [rəwlən], [kəwlən]

Sirdey → [sirḍəy], [sikḍəy]

Yer → [yəṛ], [yək]

2⁰[r] akked [l]

Rwi → [rwi], [lwi]

Ara → [æṛæ], [ælæ]

Afrur → [æfrur], [æfrul]

3⁰[r] akked [r]

Rebbi → [rəBi], [rəBi]

Iruh → [iroḥ], [iṛoḥ]

Aqerur → [æqrur], [æqrur]

[r] d targalt tasmamayt, tarufayt, taḥerfit d tadlugelt, sumata d timesiwelt. Targalt-a yellawandatettili d tussidt [R], ad d-nefk kra n yimediyaten:

Rrif → [Rif], arran → [æRæn], arrac → [æRæc], tiferawin → [tɪfəRæwin]

Ijerriden imsemgirad gar:

[r] akked [k]: d asiwel, adluglan akked usmamay.

[r] akked [r]: d asufay.

Deg tegnit-a n [r] nufa-d:

/r/ akked [k] deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/r/ akked /l/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

[r] akked [k] deg umedya wis kraḍ d imcalayen n wattal.

[r]

Tulut tasenimeslant n [r] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[r] akked [z]

Ruḥ → [rɔh], [zoh]

Arqaq → [ærqæq], [æzqæq]

Ifur → [ifur], [ifuz]

2⁰[r] akked [q]

Rwiḡ → [rwiḡ], [qwiḡ]

Aerab → [æerab], [æeqæb]

Lqṣer → [lqṣer], [lqṣeq]

[r] d targalt tasmamayt, tufayt, taḥerfit d tadelgelt, sumata d timesiwelt. Targalt-a yella wanda tettili d tussidt [R] ad d-nefk kra n yimediyaten berra i wammud:

Rmel → [Rmɛl], rruḥ → [Ruḥ], rrwaḥ → [Rwæḥ], rreqm → [Rəqm]

Ijerriden imsemgirad gar:

[r] akked [z]: d asufay akked usmamay.

[r] akked [q]: d amsiwel, adlugelan akked usmamay.

Deg tegnit-a n [r] nufa-d:

/r/ akked /z/ deg umedya amezwaru d imeslicen imsemgirad.

/r/ akked /q/ deg umedya wis sin d imeslicen imsemgirad.

III-2:Tiya

[i]

Tulut tasenimeslant n [i] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[i] akked [y]

Iyli → [iyli], [yəyli]

Taqedɛit → [tæqəɛit], [tæqəɛyt]

Yali → [yəli], [yəly]

[i] d tiyri tanezdat, tanyant, tuqfilt d tamefsut (mačči d timedwert).

Deg ufares n teyri-agi, iles ad d-yezwir yer wallun animi ma d sin iyesmaren ad mḡaraben. Deg ayen yerzan talya n yicenfiren d tamefsut.

Tiyri-agi yella wanda tettuyal d tazgenayrit [y]

MD: iwhem → [iwhəm], [yəwhəm]

[i] tettili sdat ney deffir n targalt akked gar snat n tergalin:

- Mi ara tili sdat n targalt ney tazwara n targalt

Imensi → [imənsi], iqih → [iqih], idaren → [idarən].

- Mi ara tili di tlemmast ney gar snat n tergalin

Lfirma → [lfirmæ], qrib → [qrib].

Sin → [sin], din → [din]

- Mi ara tili deffir n targalt ney yer taggara n wawal

Armi → [ærmi], nni → [Ni], agi → [ægi]

Ijerriden imsemgirad gar:

[i] akked [y]: d anezdat

Deg tegnit-a n [i] nufa-d:

/i/ akked /y/ deg umedya id-nefka d imeslicen imsemgirad.

[u]

Tulut tasenimeslant n [u] tessufuy-d isemdiyen-a:

1⁰[u]akked [o]

Uyalen → [uɣælən], [oɣælən]

Ruhen → [ruħən], [roħən]

Yellaḥu → [yəLæħu], [yəLæħo]

[u] d tiyri tadefrant, turgilt d timedwert. Deg ufares n teyri-agi, aɛrur n yiles d amefsu yer deffir n wallun animi, ma d iyesmaren ad mɣaraben. Ideg n yicenfiren d imedwer, imesli-a yella ihi wanda yettwasusru d [o]

MD: iruḥ → [iɾoħ], ayrum → [æɣrom]

Ijerriden imsemgirad gar:

[u] akked [o] d ajerrid n tfesna n ulday

-Tiyri-agi tettili sdat d embaed ney gar snat n tergalin

-Mi ara tili sadt n tergalt ney tazwara n wawal

Udem → [udəm]

Uyalen → [uɣælən]

-Mi ara tili gar snat n tergalin:

Yur → [ɣur]

-Mi ara tili syen akkin targalt ney yer taggara n wawal:

Ǝacu → [ɛæcu]

La yellaḥu → [ləyəLæħu]

Deg tegnit-a n [i] nufa-d:

[i] akked [o] deg umedya i d-nefka d imcalayen n wattal.

[æ] akked [a]

Tulut tasenimeslant n [æ] tessufuy-d isemdiyen-a:

asgu → [æsgu], [asgu]

Idarren → [idærrən], [idarrrən]

Netta → [nəTæ], [nəTa]

[æ] d tiyri tawezlant, tanezadt, tineldit d tarawesant. Deg ufares n teyri-a: yettiti-d unaqel n yiles yer waney: Ideg n yicenfiren d arawsan. Tettiti teyri-a sdat ney embaed targalt; akked gar snat n tergalin. Deg yigburen-a imesislanen tettfeɣ-d am [æ]

-Mi ara tili sdat n tergalt

Arbib → [ærbib]

Ad → [æd]

-Mi ara tili gar snat n tergalin:

Xlaṣ → [xlæṣ]

Wagi → [wægi]

-Mi ara tili embaed targalt ney yer taggara n wawal:

Alama → [ælæmæ]

Yella → [yəLæ]

Tiyri-a yella wanda tettili d tayeẓfant[a]

MD: Iḍaren → [iḍarən]

Ijerriden imsemgirad gar:

[æ] akked [a] d anezdat.

Deg tegnit-a n [æ] nufa-d:

/æ/ akked /a/ deg umedya d-nefka d imeslicen imsemgirad.

Yer taggara n uḥric-agi ad d-nini di tesleḍt-agi i nexdem neglem-d tirgalin d teyra ama seg tama n wadeg n ugsusru ama seg tama n uskar agsusru akked usufey n yimeslicen d imcalayen yellan deg tesiwelt n At Čeečče (At Yeɛla).

Asnager n yimeslicen deg wammud

Tafelwit 01 : asnager n tayra

Tiṟra	Aḥa yellan deg ammud	Asnagar-is deg ammud	imediyaten
a	87	0.91%	æṭan, æxætar
æ	1445	15.24%	æmæn, æḍrær
u	271	2.85%	uḍəm, uccən
i	935	9.86%	ifər, iləs
ə	1053	11.10%	izəm, iləf
o	67	0.70%	irəh, lḥot

1.2-Tafelwit 02 :Asnagar n tzeḡnayriyin

Tizeḡnayriyin	Aḥal yellan	Asnagar-s deg wammud	Amedya
w	193	2.03%	æwæl
y	242	2.55%	æyæziḍ
W	08	0.08%	təWət

Tafelwit03: Asnagar n tergalin

Tirgalin	Achal yellan deg wammud	Asenagar-is deg wammud	Imedyaten
B	07	0.07%	isəBəḍən
b	59	0.62%	ibibi
<u>b</u>	99	1.04%	<u>b</u> ə <u>b</u> ə
c	66	0.69%	æqcic
C	31	0.32%	uCən
Č	09	0.09%	uČi
d	201	2.12%	ildi
D	49	0.51%	təməDit
<u>d</u>	242	2.55%	idmərən
ḍ	99	1.04%	æḍil
Z	44	0.46%	æzæl
Z	04	0.04%	iZən
F	117	1.23%	Frən
F	17	0.17%	ægəFur
<u>G</u>	28	0.29%	ægu
<u>G</u>	02	0.02%	IGæ
Ġ	22	0.23%	iġəəl
Ġ	09	0.09%	ijəĠiyən
H	70	0.73%	ləhwæ
h	106	1.11%	lhæl
j	28	0.29%	lefjər
<u>K</u>	38	0.40%	tikəlilt
K	66	0.69%	ifkæ
K	41	0.41%	Kænəd
L	394	4.15%	læmæn
L	46	0.48%	Luh
M	354	3.73%	æmæn
M	25	0.26%	ikəMəl
N	723	7.62%	yiwən
N	115	1.63%	næNæ
ŷ	229	2.41%	iŷi
P	05	0.05%	æpipri
Q	84	0.88%	æqrur
Q	16	0.16%	idəQi
R	362	3.81%	æmrær
R	16	0.16%	æRaf
ṛ	78	0.82%	rəḥəæ

Ṛ	04	0.04%	RəBi
S	330	3.48%	isəm
S	51	0.53%	æəSæs
ş	25	0.26%	işəBadən
Ş	01	0.01%	əməŞad
T	88	0.92%	nəTæ
Ṭ	262	2.76%	tæqşidt
ṭ	42	0.44%	æxæṭar
Ṭ	04	0.04%	iṬij
X	49	0.51%	læxlæ
X	10	0.10%	æXæm
ẓ	34	0.45%	æẓar
Ẓ	01	0.01%	əməẒuy
ε	116	1.22%	æɛrur
k ^w	04	0.04%	k ^w mæşin
K ^w	18	0.18%	irK ^w əli
b ^w	23	0.33%	ifæsnib ^w
g ^w	07	0.07%	ḍəg ^w

Tafelwit n usismel n tergalin ilmend n wadeg n ususru akked uskar n ugsusru

			Tasincucant	Tancuglant	Tageruglant	Tadluglant	Tadetmeyt	Tanyant	Tanyulwiyt	Tulwiyant	Tamseclalt	Tanekarant
Taggayt	Taæzzugt	Taħerfit	P			T			k		q	
		Tussidt				T			K		Q	
	Timsiwelt	Taħrfit	b			D			g			
		Tussidt	B			D			G			
	Tufayt	Taħerfit				ṭ						
		Tussidt				Ṭ						
Tanculwiyant	Taæzzugt	Taħerfit							k ^w			
		Tussidt							K ^w			
	Timsiwelt	Taħerfit	b ^w						g ^w			
		Tussidt							G ^w			
Tumrayt	Tufayt	Taæzzugt	Taħerfit			ş						
			Tussidt			Ş						
		Tisiwelt	Taħerfit		đ	z						
			tussidt			Z						
	Tanculwiyant	Taæzzugt	Taħerfit						<u>k</u>			
			Tussidt									
		timsiwelt	Taħerfit									
			Tussidt									

			Tasincucant	Tancuglant	Tageruglant	Tadluglant	Tadetneyt	Tanyant	Tunyulwiyant	Tulwiyant	Tamseclalt	Tanekarant	Tagerjant
Tumrayt	Taæezzugt	Taḥerfit		f	<u>T</u>	S	c				X	ḥ	h
		Tussidt		F		S	C				X	Ḥ	H
	Timsiwelt	Taḥerfit	<u>b</u>		<u>D</u>	Z	J	y	g	W	Y	ε	
		Tussidt				Z		y		W	Y		
Tanzrant		Taḥerfit	m			N							
		Tussidt	M			N							
Timidist		Taḥerfit				L							
		Tussidt				L							
Tasmamayt	Tufayt	Taḥerfit				r							
		Tussidt				Ṛ							
	Tarufayt	Taḥerfit				R							
		tussidt				R							
Tagyanzayt	Taæezzugt	Taḥerfit											
		tussidt				T	Č						
	timsiwelt	Taḥerfit											
		Tussidt					Ǧ						

Targalt č nura-tt s tira tufayt [Č]acku ur telli ara s tira tamuqrant deg wammud tella kan tussidt.

Dayen targalt tt nura-tt s tira tamuqrant [T] akken ad ten-semgired yef tergalt [t], targalt c nura-tt s tira tufayt [C].

Tafelwit n n usagu n usismel n teyra ilmend n tfasna n tildin n yimi d wadeg n tama n ufella n yiles.

Tiyra			
	Tinezdatin	Tilemmasın	Tidefiranin
Tuqfilin	i		u
Tizegnuqfilin		Ə	
Tizegnuldiyin	æ		o
Tizegnuldiyin	a		

Tagrayt Tamatut

Deg tezrawt-agi-nney i d-yellan yef ugram assnislan n tesiwelt n At Čeečče (At Yeela) nemlal-d kra n wuguren imi ur nufi ara atas n yimɣaren i yqeblen ad d-ttwakelsen, am akken ara d-nebder ugur n unermis gar tesiwal n leerac i asen-d-yezzin i At Yeela ladya At Čeečče imi yella umexlad deg wagar-asen d ayen i ɣ-yeğğan ur nufi ara atas n wawalen iqburen icudden yer tesiwelt-agi-nney.

Mi nexdem tasleɗt-nney i wammud i d-negmer si kra n temnaɗin n At Yeela (At Čeečče) i wakken ad d-nessebgen d acu-t unagraw asnislan netsiwelt-agi. Nessawed yer yigemmad-agi:

-Assufey n yimeslicen-a i d-isebgganen angaraw asnislan n tesiwelt n At Čeečče s At Yeela :

-Tirgalin :/P/, /b/, /f/, /d/, /g/, /h/, /ğ/, /k/, /l/, /h/, /s/, /ʃ/, /ε/, /q/, /t/, /x/, /m/, /ɣ/, /r/, /d/, /z/, /z/, /n/, /r/, /g/, /d/, /č/, /c/, /j/.

-Tizgenayriyin: /w/, /y/.

-Tiɣra: /i/, /o/, /a/, /u/.

-Imcalayen : [k^w] akked [k], [d] akked [d], ġ akked [j], [r] akked ? [k] akked [b^w], [ɣ] akked [x].

-Llan kra seg At Čeečče ur seqdacen ara tufayin am d, s, r ad d-nefk amedya: ad truɗed→[aTruɗed],

- Sseqdacen targalt h deg wadeg n t amedya: ad ten-tawid: ad hen tawid

- Ssaqdacen targalt “b” deg umdiq n “w” deg yismawen yesɛan amqim awsil

“iw” Amedya aqarru-iw, aqarru-ib^w, axxam-iw, axxam-ib^w...

Yer taggara mi nessawed ad d-nesufey imeslicen d imcalayen n tesiwelt n At Čeečče deg At Yeela, nessaram ad d-ilin leqdicat nniɗen ney tizrawin yef tesiwal n teqbaylit ladya tasiwelt n At Čeečče deg ayen yeɛnan tasnizlit.

Tiybula

➤ Idlisen

- BRANDAO DE CARVALHO (J) & all: *Comprendre la phonologie*, Ed: Presses universitaires de France. Paris Avril, 2010.
- BOUKOUS (A): *La phonologie de l'Amazigh*, Ed: Institut royal de la culture Amazigh, 2009.
- CHAKER (S): *Manuel de linguistique berbère*, Ed: Bouchène. Alger, 1991.
- GLAND (L): *Etude de linguistique berbère*, Ed: Peeters. Leuven-Paris, 2002.
- LACEB (M.O): *La phonologie générative de kabyle, L'emphase et son harmonie, Analyse et représentation phonologique. Tome II*, Ed: HCA. Alger, 2007.
- MARTINET(A): *La description phonologique avec application au parler franco-provençal d'haute ville (Savoie)*, Ed: M.J.MINARD. Paris -5e, 1945.
- MARTINET (A): *Eléments De linguistique générale*, Ed: Armand Colin, Paris, Juin 2013.
- SADIQI(F): *Grammaire du Berbère*, Ed: L'Harmattan, 1997.
- TROUBET ZKOY(S.N): *Principe de phonologie*, Ed: librairie. C. KLINCKSLEK. Paris, 1949.
- ZEMMOUR, (D): *Initiation à la linguistique*, Ed: Ellipses, Paris, 2008.

➤ Isegzawalen

- DUBOIS (J) &all: *Dictionnaire de linguistique et de science de langage*, Ed: La Rousse. Paris, 1994.
- HADDADOU (M.A): *Dictionnaire de tamazight, parlers de kabyle*, Ed: Berti. Alger, 2014.

➤ Imawalen

- BERKAI (A): *Lexique de linguistique: Français – Anglais – Berbère*, Ed: L'Harmattan. Paris, 2007.

➤ Imagraden

- LACEB (M.O): *Présentation du système phonologique Kabyle. in « Etudes et documents berbère »* Ed: Edisud, 2000.

Amawal

Amawal

Tamaziyt	Tafrensis
Adran	Voute
Adetney	Prépalatale
Aferdis	Elément
Agarjan	Laryngle
Agerimesla	Larynx
Agruglan	Interdent
Agsusran	Articulatoire
Agyanzay	Affriqué
Ahric	Parté
Alyac	Morfème
Alycen	Morfémique
Allum	Cavité
Amcalay	Variante
Amnadan	Régionale
Amsufey	Eclusif
Amsusru	Articulateur
Anagraw	Système
Anamek	Signification
Anamsas	Median
Anazdar	Inférieur
Anezwi	Dispersion
Animi	Bucal
Anixefuglan	Apico-dental
Anmesli	Phonique
Anezdat	Antérieur
Arakalan	Géographique
Arawsan	Neutre
Asegder	Neutralisation
Asegzayanzen	Affrication
Asidef	Exploration
Asenfel	Communication
Asenzer	Résonances
Bettu	Segmentation
Udem	Face
Umanik	Manière
Ummsil	Signifiant
Unfir	Expératoire
Ilugan	Règle
Imsihren	Communs
Imeslicen	Phonémique

Amawal

Imserka	Péjotative
Imettguccel	Déterminé
Inamkiden	Connotations
Isger	Composante
Isergel	Obstacle
Ixef	Pointé
Genses	Représente
Tacelalt	Lutte
Tadluglant	Alvéolaire
Tafjurt	Tranche
Tafesna	Degré
Taezzugt	Sourde
Taggayt	Occlusive
Tamunant	Pérecéption
Tancuglant	Labiodental
Tanculwiyant	Labiovélarité
Tanzeyra	Nasalité
Tanyulwiyant	Palatovélaire
Targa	Chenal
Tasleḍt	Analyse
Tasincucant	Bilabial
Tigunatin	Particularité
Timrewt	Parenté
Timdeswal	Ondes
Timidist	Latérale
Timsenzert	Nasale
Timsiwelt	Sonore
Tisnirmit	Terminologie
Tufayt	Enphase
Tumrayt	Fricative
Tussda	Tension

Ammud

Tira tamsisliit

Adris: 01

[tæqəʃit ntəwɾæ b^wsæmi nuyənlgəbhæ nitni dlimsælist yurNøy
dæg^wmdiqi mulæQærən buwuFæl ditəzgi nb^wuFæl iwdənd lgəbhæ
dægid yurNøy ləgwæhi nətmənyæ ufənənyəd nəČæ imənsi iwdənd
dirəbəæwətmənyin yidsən nəzləyəsən sinwufrikən nhəGæyəsən
imənsi ærmiqrib ædyæliwæS iČæn æpipri wərqublyæræ Sææ ləgwæhi
njoğ nəytlætæ nşbəh iČæn nitnixədmən ləəSæ mbæed sudəm nşbəh
æsmiəLm qribædieLəm ləfJər tæzæLitləfJər əDænəd limsælist
Kænəd siləfræksæ Dəhmənd yur lhægmæxlof uhbici təWət ləhwæ
dægid dilæxrif Dəhmənəd yurs thuzitən æRədGæ ləhwæNi səkwən
rohənd yər təzgi ædkəcməntizgi adkəmbin æləmə yæyliytiij
ædhərəkən mb^wæed tuNætən ləəSæNi yəLæn yurNøy lmuğæhdin
yəLənyurNøy tuNæ yuNætən uəSas læyətəGid æhyæDæ boğəməæ
stiemærtəTfæy æhyæDæ boğəməæ stiemærtəTfæy fyən rəwlən
uSinnæræ tæmurt imžuhæd dəlbæRæni uSinnæræ tæmurt rəwlənəd
Rænəd yərləʃnæm Təfənəd æbrid æbrid ædknun iwdənəd qribrohənəd
yərləKa yərləʃnæm ursinnæræ tæmurt nəK^wni nDəməK^w lqəcNi
æksum idyæg^wræn iyəSæn səksu æK^w niwitən yər siyzər yər
təwærmæt nəgritən dinæ æK^w dæg yzərawənNi nəğəəl dfrənsæ dəŞah
mb^wæed asmi nSərwel nsuFəyæK^w dəwzæNi nitnirəwlən Ğæn
təmzyənt yiwəniĞæ ulætəmzyənt yiwəniĞæ Ğæn işBədənsən
Tqəcir işəBədənsn yuylhəltən yuyæl idfəritən dəDæ ætirhəm rəBi
nəTæ dəəMimoh lhqəntənid yuricəhbəbən dæg^wmdiq imulæQærən
icəhbubən dæg^w əsif ntəSælæ ləhqəntənid dinæ ləsənTşəFirən
həbsən Nənəsən æniwər trəhəm yərləKæ itrəhəm uyələn Rəntənid
mb^wæed yuNætənid lhægmæxlof wiNæ yurČæn limæslitNi
uyələnəd æsmi ətnidyuNæ uyələnəd yurnøy irohəd irohəd iNæyəsən

nəKini fyəndyuri qilə t̪læt̪əwət̪læt̪in nəyt̪ninut̪læt̪in b^{wi}gi limsəlist
iyəndiNə iNəyəs səkwənyuri Səyəyəsən t̪iməs səkwənyuri səkwən
iwiyəsend əyrom mb^wæəd t̪əLə t̪əzgiyəgi nb^wuFəl yuliwəs yədi
ædkəmbin əəqlən bəLi d̪limsəlist məČi d̪frənsə nək^wNi
məziyit̪imərəNi nəK dəwæerəb məziyit̪ ənəsəu wəhəd t̪ənəfnəsne
nəy əmək ərə hənidikubrin əmək ərə hənidikubrin iNak CəfNi
ləgbhə iNək ətrəhəm kəČ duqcicəgi əTəwim t̪icəKərin əTrəhəm
əTsət̪əmləm ədhucəm ədləs əTərm ləbəlnwən ənidæt̪ən bəlæk
əhənintəfəmdin uGiy nəKini niyəs xdiy urTrohayərə yəNək
əTrohəd Niyəs Niyəkəd xdiy ləyiThəDid bac Niyəs walu wəLəh
wəlu iNəyəs yələtif ətə d̪əgi wəqcic yələtif əyir əgəswəh
əyuyəl xədmən ləəSə wigilgbhə st̪əqsən imirən Cəf lgbhə
ist̪əqsə iNəyəs əmkənəgi d̪əykəmbin t̪izgi əgi məLən wəmən
nəyuləc d̪iləxrif iNəyəs uləh əməndəgs Nənəs imyərənəgi Nəy
uləc əmən Nənəs ihi ədfyən ədəwin əmən siXəmən iqərən
iqərən t̪izgi qimən əlmi d̪ləgwəhi nləhdəf fyənd səXəm
nlhəgsæeid uəMoc d̪it̪læt̪ə yidsən swən iwin əgDid b^wəmən
t̪uNət̪ən ləəSə ləəSəNi lgbhə d̪cəeb igəuSən d̪icəebiwen igəuSən
t̪əb̪ə d̪ityəltin nit̪ni snən t̪əmurt̪ xəbrnəd imirənwig̪i xəbrən
lmosblin əK^w iLən d̪əgi d̪ilərijuyəgi lmosblin ndəgi lmosblin
nhizər lmosblin ləsnəm uyələndwəhəd d̪imitin yidsən əKən məzəl
Səəə wəhəd Səətin ədyəyli yit̪ij sirkləntənid sirkləntənid
t̪uNət̪ənid ləəSə b^widə xədmən ləəSə limsəlist k^wməšin əTməwt̪ən
d̪in d̪it̪əzgiNi ərmid̪əsmi dyərəst̪ləm iyild̪ləm xləs uyələn
ədtəwdən lgbhə mərə ədəwdən sin mərə ədəwdən t̪læt̪ə mərə
rəb̪ə ərmi d̪ingurə diwəhəd d̪iəcrin idsən iWind widin iblisən aKən
sblisən t̪læt̪ə sin iwintənid limsəlistNi d̪əerəbən irk^wəl uləh d̪əgsən
ləqbəyəl iWinəd sin yiwən Ġəntin int̪ər mlih̪ y^wu Bənt d̪ikrə
ntəy̪zart̪ əKə Čən wəmən əRən xəfs icit̪wən uyələnd yuy̪lhal

Nēnak hōGit imōnsi Nēnæk nōK^wni ædnuyæl ænōČ imōnsi flistiemar
udTōFōyāræ lwæqtægi Čānimōnsi rohon widin iblisæn sinNi
iWintnid dæDæ ætirhōm rōBi yāsēniſōČōn uGin ædČōn blisæn
sitmōČæct yōrtēmČæct uGin ædōn Čān cwiṭah duZæl idæsničōČ
æksum ifōKæyāsēn æksum isōČæsōnt bōSifkæn uGin ædČōn rohon
Ġāntōn mb^wæēod æsmi tēnĠān Nēnæk æhōntæwim yōRifij Nēnæs
iwigiNōy æhōntæwim yōRifij uyælōn iWintōn yōRifij uzriy imirōn
ēmōk idæsnxōdmōn frōntōn nōy ēācu b^wmKæn idgitnōfrōn rohon
Nēnæk yōflistiemar urdiTōfōyāræ ælēmæ dzæzōKæ siltnæc
dæsæwōn fiēLæn æKōni xōdmōn silōtnæc æSōNi yāK^w idfyōn
lēšKar yurnōy dimōzwuræ ærmi tēōDæ lōtnac iwdōnd sin ikāmyunōn
dufrak dufrækNi busLæsēl æsmi dxōltōn Fyōnd yur dæDæ ēMær
gMædin lēšKar æK^w iDæd yiwōn b^wēsōkri dæēræb Nēnæs æcut
lbærutNi dnōslæ yōrædægi yōNæyās umyārNi ndæDæ ēMær
iNæyāsēn nōslædilbærut mingēēl dnōk^wNi yōNæyāsēn mæČi dnōK^wni
dlifōLægæ ilæyTōmōwtān b^wægārāsēn uyælōn rohon wædin iblisæn
ækōnNi yuylhal Nēnæk ætnōtlēm ætintæfēm iMot ætnōtlēm g^wdōn
Cæēb urohonāræ ætnōtlōn ærmi uyælōnlēšKar ærmirohon iyuyælōn
sæmdiqNi tōzriđ tifrær xōfs ufrak nōTæ grōnt ditæyzart æKæ Čān
wēmān y^wuBōnt siciṭwōn slæslēni ufrak tōzgær tōzgær æKægi nōTæ
ukSæribræk urdintiqāræ uriMotāræ ærmi uyælōn rohon CæēbNi
rohon lētōTnædin læTæGidōn diNæ lāsēndiTāræ æwæl iwintid
iwintōn swēnintōn ærmi hlæn imirōn drōBi gzræn wiyæđ lēdQārōn
uyælōn nyāntōn æTæ tōqsiṭ lġōbhæ tōČæ yurnōy limsēlist ēōDānōd
Nuyōn diNæ yurnōy hawæli uzriyāræ imirōnNi æpipri
disTæwōxōmsin nōy dilæfæ nsTæwōxōmsin nōy disTæwōxōmsin
dilōxrif nōKini mōZiyōy imārni seiγ wæhōd tōnæc nōsnæl]

Adris: 02

[yøLæ yiwøn b^wærgæz yøseæ yøLis tiwøð yøf tizi nøjwæj æsyini æyøLi æTjəwjəð æstini æbæbæ xðiy ædæsyini æTjəwjəð ædæstini æbæbæ xðiy tuʒor midæsyøNæ æstini xðiy ærmi dyib^wæS ihtəmit iNæyæs æTjəwjəð æyøLi tənæyæs æbæbæ nəKini ædæyæy æhəndæz iKər yib^wæS iroh ædisəWæq isəWæq iqdæd yuyæləd irkəb səkæmyon ihəðard ædiroh ætæyæ yiwøn ædiTæZæl yoryurs iNæyæs turæ rkəbni wøLæ nrəkbək ærgæzNi midiDiməri ædinhær iwhəm æfu nləhdurægi læsdihəDər ikMəl læylæhu læylæhu yuFæn tæqðeit nəlmæl dæg^wubrid dəgs səbææ lmæl iNæyæs tæqðeit ægi təxləf ikəMəl læylæhu yuFæn tqðeit dəgs wəhəd nsəTin nəy səbæin iNæyæs ææhæ yər tqðeitinə təngər nəTæ yəwhəm diləhdur æsdihəDər ikəMəl læylæhu læylæhu læylæhu yuFæn lfirmæ iNæyæs yædræ lfirmæ ægi təČæ bəbis nəy yəČæt iəkMəl læylæhu læylæhu yuFæn yiwøn iMot nətlənt bðæn læfærqn lyæci læTruhon yædræ mæyəMot yəDər nəy yəDər yəMot ikəMəl læylæhu læylæhu læylæhu ærmi qrib ædæwdən səXæm yuNæ lhæræ dæcu nləqşar dæcu lbilani iNæyæs lharæ inæ təlha æmæenæ təWətiT tuCənt iKər iroh səXæmis urgæzNi iNæyæs æyøLi ætæ æSægi yəDæd yiwøn yidi iyidiNæ iyidiNæ urfhimæy iqih dægæcu lædiQær tənæyæs æbæbæ wægi dæhəndæz tənæyæs roh ərditid ædæsnəxdəm imənsi iKər iərditid yiwitid səXæm izəlayæs æyæzid tənæyæs æbæbæ fəkæst inəTæ ætifrəq lætifəRaq idarən idmitən nəTæ tiferæwin ifəkætənt itəqrar tæqəsqust ifəkæt itəmyart æqæru ifəkæt iwmyar tidmærin ifəkætənt iwæRæc iNæyæs æyøLi ur fəhiməy æræk^w dæg^wæcu lædiqær æKægi ilæq æyidsfəhməð tənæyæs æcu ikdiNæ æbæbæ iNæyæs æsmi dihdər ædrəkbəy iNæyid rkəbni wøLæ nrəbək tənæyæs dægi lækdiQær zhuyid ækidzhuy unTroharæ æKæ nsuSəm iNæyæs æd nləhu nuFæd tæqðeit dəgs wəhəd nsəbææ wuLi

iNæd tæqðeitægi tæxløf tæNæyæs æxætær yuNæ yøLæ dægsnt wofrik
ikæMæl læylæhu læylæhu yuFæd tæqðeit wæhød sætIn nøy søbæin
dægs iNæk tængær ækiqær tængær læxtær ulæh Dkær gæræsønt ikæMæld
lædilæhu nuFæd lfirmae dæcu lөгnæn dæcu ntizgzæwt dæcu iNæk
yædræ mæyøČæT bæbis nøy tæČæ bæbis mæsøDøreis iTidywi
yøČæT mædærtæl tæČæt iNæyæs lædnlæhu nuFæd yiwøn yæznæs
azøKæ iMot nætłønt læfærqøn lyæci ædrohæn ækiqær yædræ winæ
mæyøMot yøDær nøy yøDær yøMot tæNæyæs lækiqær wægi mæyČæd
yøDær mæwærdiČæræ yøMot læsiqær nkæMæld æbrid ærmi qrib
ædnæwøð sæXæm niwðød yør lħaræ ækiQær lħaræ agi tælhæ æmæenæ
tæwætIT tuČønt tæNæyæs æbæbæ dnøK idyuNæ dītaq seiγ tæmza
mædæyæzid isnøfka yfærqit iDøm tmsðatīn inøTæ ækiqær didarn
iyidyiwīn æræ yiRøn tiføRæwin yøfkæ itqrar izøæ ædjøwjønt
uTyiMintæræ tidmærin ifkæ iwæRæc yøzræ dnihøni æræyrøfdøn
æXæm mæTæqsqust ifkæ itømyart yøzræ dnøTæt æræ yøqimøn
mædqæru idifkæ ikæČini yøzræ dkæČ idæqæru b^wæXæm]

Adris: 03

[æmslæy gər yidəLi d̥wæSæ yəmɣæLæf æmæKəndæy yəmɣæLæf
ulægærRif təmd̥int nəKdyiwən izdyən Rif æK^w təmd̥int uFiybəLi
ibəDəl wæwæl mlih æmæKən t̥əbDəl ulæd̥əlmæənæs zəmɾəy ædiNiy
səgsəGæson ntəseinæt̥ yərdəFir igəLæSər b^wæwæl d̥yædi Rif nəy di
təmd̥int səLæy iiiiymyarən mæra qimən ditəjmæeit̥ bəDunæwæl
swæwæl zidən wædiʃlifənbi nəy ædyærnu lbææd̥ ləmtul iwæKən
ad̥ildiyis æwæl ifæræ d̥əmslæyən mædwid̥ iLændinæ æsəsmuzəgʊtən
ætækəntəmzuyt̥ mlih æTməslæyən mədən sNubæ yælyiwən
ædyiniæyənib̥yæ nəyædyəfk Ræyis nəy æyən̥yūNæ nəyæyən̥iSən wæ
urizəGirwæ wæ urigəZəm æwæliwæyəd̥ krægiwən migəSæli æwæl
ædyiNinəK d̥wægid̥æwæliw mæysəGəm lhəmdulLæh mæyæxsar
stæxfirLæh mæənæ t̥uræ mæČi æK^w æKənigəLæ lhal imd̥ənən
hədrənkæn məblæ t̥ilæəs ulæ dit̥ʒmucæ yælyiwən ihəDər æKənisihwæ
ulæcləqdər ulæcNubæ wælyægZəm æwæliwæyəd̥ ulæʃulæ d̥Nubæ
dæg^wæwæl yuyəliroh̥ Særni b^wæwæl yəLæd̥æy wæyənNid̥n
wæyən̥icuDən d̥æy Sæwælægi longəj zəmɾəy ædiniy zik yəmɣæLæf
longəj gær lwilæyæ Tæyəd̥ t̥zəmɾəd̥ æTfərqəd̥ yiwən yəLənsit̥ziwuzu
æK^w dyiwən ntubirəT nəy liwilæyæNidən ləqbæyəl yælyiwən d̥əgsən
yəsəæ ænlongəjinəs yəmɣæLæf yəfiyəd̥ æmæKən yəLæ ulædit̥udrin
æh ligzumpl̥ dit̥ubirəT æTæəqləd̥ æyæelæw nəyæqəʃriw nəy
æmcəDæL nəyæməDuri məblæ mæyən̥Næyækəd̥ ænsit̥ diləhd̥uriskæn
æt̥fæqəd̥ ænsit̥ mæt̥uræ ibəDəlcwiʃ wənəct̥æ tælmo mdæxælən mlih
lyæci leibəd̥ æK^w uyælən Təmxæləd̥ən æK^w mlih mlih yəLætæwilægi
molæqərən lækomunikasiyo uyælən lyæciTəmcæbin̥ mlihml̥ih
diləhd̥or yərnæ æmæKən t̥əTun imslæyənNi isTəmxæLæfən
sæxləd̥ən æwæl ntææræbt̥ ntromit̥ zəmɾəy ædiniy æmæKən iroh̥Sər

b^wæwæl ugædæy ædiroholædæwæl ntæqbæyliṭ mænōfkæ æfusdægs
mænōfkæ æfus diṭōmōslæyṭNōy æK^w dlæewæyēdNōy]

Adris: 04

[æd Sirdæy ifæsnib^w ad sarsæy tærbut æTsirdæy ombæed ad Siføy
tægzaelt yōrs yōrtærbutNi ælæ ædsirdæy ifæsnib^w æd Sirdæy tærbut
æd Siføy æwrōn ætmōlhay ætēmray yōr lhaḡæ dægæræ tsarsæy
ombæed adSiføy tægōzæt imirōn adōGæy æmæn æd hōrnōy ælæmæ
hōrnōy ombæed ætsēōDiy dæg siyær sōg siyær ætæRæy Særhib usiyær
mæyōLæ æræsærnuṡy æyærhæl wæyēd mædarqæq ædærnuṡy æyærhæl
wæyēd ærqæq mulæc ædxōMæy wiNæ kæn ærbib usiyærNi ombæed
æt hōrnōy æt hōrnōy sDikōlt ælæmæ omæed ætidSiføy xlæs dæyæ
syōn ætōgræy ædifor miyfor ætidsurgøy mædwīn æræ nōČ kænīmōn
mædwīn unTōTæræ imirōn ætsēruriy ætsēōDiy dæg yōrbæl ætfōsrøy
ædiQær madwīnæræ nōČ ætōrøy ædifor ætrōdmōd imirōn ætrōd
ædyōb ædæstxōMōd æsæqi æTōČōm xlæs]

Adris: 05

[idəQi anroh Ƴərwængæ yeLæ ætidnæwi ædnæwəd ætnəfsər ædiQær
miyQur əmbæed ætnəDəz ætnəg ædibzəg əmbæed æsnəDəz æfrur
ænDəz æfrurNi æləma ƳəDəz əmbæed idəQiNi dyæelhal iDəz
ætənəxləd ætənəLək ædnæwi ædnhəGi tidimæ ædnəmsəl
mæTihducin ædnəxdəm tidimæ timəʃtah mædibufrahtən ædnəxdəm
timəqranin ætidnəmsəl əmbæed ætidnəmsəl ætidnəjbəd sufegrun
ætənəwzən æK^w ætənəSərs əmbæed miʔənəSərs ənuyæl ənənædi
ənuyæl ənəbrən DæƳ Ƴərs ənəiwəd ənəbrən DæƳ Ƴərs əsnəiwəd
æsnəg tiblulin ædnəDəm tægəcrirt ætəntənsGəm misəgmənt
əsəntnədlu əməSæs əhəntnəSərs əmæed mi Qurənt əhəntnəmzi
əsəntnəKəs læqwææ ædmzint æləmæ Qurənt xləs əhəntnəsmurƳəd
nəƳ əhəntnəSərs iyitij ædQurənt əsəntnəg lmuyri nəƳ əsgu nəƳ æcu
æræ səntnəg əmbæed əhəntnæwi suyud əhəntidnæQəd
mihəntidnæQəd ædəsəntndlu mæreyili dəsəlyæƳ ætdlud kæn imærən
mihmənt dindəg uyud mæyili dlbirni æləmæ həntidəksəd səXəm
ædəsəntdlud]

Adris: 06

[tæduṭ æTidnəls səguLi æTidnæwi æTnəfsu siṭyəSælt æTnəfsu
æTnəfsu æTnəfru æTnæwi sæSif æTidnəsirəd nəy æTnəsirəd
dægæXæm muhim əmbæed miTnəSærəd æTəKiw dəy æneiweḏ
æTnəfsu nəy æTnəxdəm dægmcəḏ mætseid imcəḏ mutəseid æræ
æTətəfsuḏ əmbæed æTəqrḏəc miṭəqrḏəc æTətəlməḏ Tinuḥayək
Təzərænt tinəṭbæRust Tərqæqt əmbæed æTəgrəḏ miTətəlməḏ
təSæliḏt ædæwiḏ iD æTxəḏməḏ æzəṭæ æTəzḏəḏ mæḏəḥayək
ḏəzuræn mæTəbRus Tərqæqt dəyæ]

Tira tasnislit

Aðris: 01

/tæqsit̪ n t̪wɾæ b^wsæmi nuɣnl̪g̊bhæ niṭni d̪ limsælist yurNy dg^w m̪diqi
mu læ Qær̪n bu wuFæl di t̪zgi n b^w uFæl iwɔnd l̪g̊bhæ dg̪ id̪ yurNy
l̪g̊wæhi n tmænyæ ufænæny d̪ nČæ imnsi iwɔn d̪ di ɾbɛæ wtmænyin
yiḁ sn nzlæ yæsn sin wufrikn nhGæ yæsn imnsi ærmi qriḁ æḁ yæli
wæS iČæn æpipri wr qubly æræ Sæææ l̪g̊wæhi njoğ ny tlætæ n s̊bh
iČæn niṭni x̪dm̪n l̪Sæ mbæed sudm̪ n̊s̊bh æsmi εLm qriḁ æḁ iεLm lfjr
tæzæLit̪ lfjr εDæn d̪ limsælist Kæn d̪ silfræksæ Dhmn d̪ yur lhæğ
mæxlof uḥbici t̪Wt̪ lhwæ dg̪ id̪ di læxrif Dhmn̪d yur s̪ t̪huz it̪n
æR̪ed̪Gæ lhwæNi sk̪wn rohn d̪ yr t̪zgi æḁ k̪cm̪n t̪izgi ad̪ kæmbin
ælæmæ yæyli yiṭij æḁ hr̪kn mb^wæed tuNæ t̪n l̪Sæ Ni yLæn yur Ny
lmugæhdin yLæn yur Ny tuNæ yuNæ t̪n uεSas læ yTεGiḁ æhyæ Dæ
boğmææ st̪iemær̪ t̪T̪fæy æhyæ Dæ boğmææ st̪iemær̪ t̪T̪fæy fyn rwln u
Sinn æræ t̪æmurt̪ imjuhæḁ dl̪ bæRæni u Sinn æræ t̪æmurt̪ rwln d̪ Ræn
d̪ yr l̪snæm T̪fn d̪ æbrid̪ æbrid̪ æḁ knun iwɔn d̪ qriḁ rohn d̪ yr l̪Ka yr
l̪snæm ur sinn æræ t̪æmurt̪ nK^wni nDm̪ æK^wl̪q̪c Ni æk̪sum id̪ yg^wræn
iySæn sk̪su æK^w niwiṭn yr s̪ iy̌žr yr t̪wærmæt̪ ngr̪ it̪n d̪inæ æK^w dg̪
yžrawn Ni n̪gel̪ d̪ frænsæ d̪ Şah̪ mb^wæed asmi nSrwl̪ nsuFyæK^w
dwzæNi niṭni rwln Ğæn tæmzyænt̪ yiwn iĜæ ulæ tæmzyænt̪ yiwn
iĜæ Ğæn işBaḁn nsn Tqæciṛ̪ işBaḁn nsn yuy̌ lhæl̪ t̪sn̪ yuy̌æl̪ id̪fr̪ it̪n
dæDæ æṭ̪ ir̪hm̪ ɾBi nTæ d̪ εMimoh̪ lh̪q̪nt̪nt̪ id̪ yuricæhb̪ob̪n dg^wm̪diq̪
imulæQær̪n icæhb̪ub̪n dg^w æsif̪ ntæSælæ lh̪q̪nt̪nid̪ d̪inæ læ snT̪s̪Firn̪
h̪bs̪n Næn æsn æniwr̪ t̪rohm̪ yr l̪Kæ it̪rohm̪ uyæln̪ Rænt̪n id̪ mb^wæed
yuNæt̪n id̪ lhæğ mæxlof wiNæ yur Čæn limæslit̪ Ni uyæln̪ d̪ æsmi
tnidyu Næ uyæln̪ d̪ yur̪ ny iroh̪ d̪ iroh̪ d̪ iNæ yæsn nKini fyn d̪ yur̪i
qilæ tlætæ wtlæt̪in ny t̪nin̪ ut̪læt̪in b^wgi limsælist̪ iynd̪ iNæ iNæ yæs

skwn yuri Sæyy æsn tims skwn yuri skwn iwiŷ æsnd æyrom mb^wæd
tLæ t̃zgiyægi nb^w uFæl yuli wæS yædi æd kæmbin æqln bLi d
limsælist mæČi d frænsæ nk^wNi m̃ziyit imærNi nK d wææræb m̃ziyit
ænsæu wæhd t̃næc nsnæ ny æmk æræ hn idikubrin æmk æræ hn
idikubrin iNak Cæf Ni l̃gbhæ iNæ k æT rohm kČ d uqcic ægi æT
æwim t̃icKærin æT rohm æT stælm æd huCm ædls æT ærm lbæl
nwn ænidæ t̃n bælak æh nintæfm din uGiŷ nKini niŷæs xdiŷ ur
Trohay æræ yN æk æTrohd Niŷ æs Niŷæ kd xdiŷ læ yiThDid bac
Niŷ æs walu wLæh wælo iNæy æs yælætif ætæ dægi wæqcic yælætif
æyir ægswæh æy uyæl xdmn l̃Sæ wigi l̃gbhæ stæqsæn imirn Cæf
l̃gbhæ istqsæ iNæ yæs æmkæn ægi d ykæmbin t̃izgi ægi mæLæn
wæmæn ny ulæc di læxrif iNæ yæs ulæh æmæn dgs Næn æs imyærn
ægi Ny ulæc æmæn Næn æs ihi æd fyn æd æwin æmæn si Xæmn
iqrbn iqrbn t̃izgi qimn ælmi d l̃gwæhi n læhdæc fyn d s æXæm n lhæg
sæeid uhMoc di t̃lætæ yid sn swæn iwin ægDid b^wæmæn tuNæ t̃n
l̃Sæ l̃Sæ Ni l̃gbhæ d cæeb ig euSn di cæebiwn ig euSn tæbe di
t̃yæltin nitni snn tæmurt xbrn d imirn wigi xbrn lmosblin æK^w iLæn
dægi di lærijyu ægi lmosblin n dægi lmosblin n h̃izær lmosblin l̃snæm
uyæln d wæhd di mitin yid sn æKn mæzæl Sæææ wæhd Sæetin æd yyli
yitij sirk lænt nid sirk lænt nid tuNæ t̃n id l̃Sæ b^wi dæ xdmn l̃Sæ
limsælist k^wmæsin æTmwætæn din di t̃zgi Ni ærmi dæsmi d yærs t̃læm
iylid t̃læm xlæs uyæln æd tæwðn l̃gbhæ mæra æd æwðn sin mæra æd
æwðn t̃lætæ mæra r̃bææ ærmi di nguræ di wæhd di εcrin id sn iWin d
widin iblisæn aKn sblisæn t̃lætæ sin iwintn id limsælist Ni d ææræbn
irk^wl ulæh dg sn læqbæyl iWin d sin yiwn Ġænt in intær mlih ŷ^wu Bnt
di kræ n tæyẏart æKæ Čæn wæmæn æRæn xfs icitwn uyæln d yuy
lhal Næn ak hGiŷ imnsi Næn æk nk^wni æd nuyæl ænČ imnsi f listiær
ud TFyæræ lwæqt ægi Čæn imnsi rohn widin iblisæn sin Ni iWint nid
dæDæ æt irhm r̃Bi yæs nicČn uGin æd Čn blisæn si tmCæct yr

tmCæct uGin æd Čn Čæn cwitah d uZæl id æsnictfČ æksum ifKæ
yæsn æksum isČ æsnt bSif kæn uGin æd Čn rohn Ġæn tn mb^wæed
æsmi tnĠæn Næn æk æh ntæwim y Rifij Næn æs iwiġi Ny æh
ntæwim y Rifij uyæln iWin tn y Rifij u zriy imirn æmk id æsnxdmn
frn tn ny æacu b^w mKæn idg i tnfrn rohn Næn æk yf listiemar ur di Tfy
æræ ælæmæ d zæzKæ si ltnæc d æSæwn fiεLæn æKn ixdmn si ltnæc
æS Ni yæK^w id fyn leşKar yur ny d imzwuræ ærmi tēDæ ltnac iwðnd
sin ikæmyunn d uftrak d uftrak Ni bu sLæsl æsmi d xltñ Fyn d yur
dæDæ εMær gMædin leşKar æK^w iDæd yiwn b^w eşkri dæeræb Næn æs
æcut lbærut Ni d nslæ yr dægi yNæ yæs umyær Ni n dæDæ εMær
iNæy æsn nslæ d ilbærut mi nġel dnk^w Ni yNæ yæsn mæČi dnK^w ni d
li fLægæ ilæ yTmwætæn b^wægær æsn uyæln rohn wædin iblisæn æKn
Ni yuy lhal Næn æk æt ntīm ætin tæfm iMot æt ntīm g^wdn Cæeb u
rohn æræ æt ntln ærmi uyæln leşKar ærmi rohn iyuyæln s æmđiq Ni
tzriđ tifrær xfs uftrak nTæ grnt di tæyzart æKæ Čæn wæmæn y^wuBnt
s icitwn slæslæ ni uftrak tzigær tzigær æKægi nTæ ukSæribrk
urdintiqæræ uriMotæræ ærmi uyæln rohn CæebNi rohn læ tTnædin
læ TææGiđn diNæ læ sn diTæræ æwæl iwint id iwintn şwænin tn ærmi
hlæn imirn drBi gẏræn wiyæđ læ dQærn uyæln nyæn tn æTæ tqşit
lġbhæ tČæ yur ny limsælist εDænd Nuyn diNæ yur ny hawæli u zriy
æræ imirn Ni æpipri di sTæwxmsin ny n sTæwxmsin ny di
sTæwxmsin di læxrif nKini mZiyy imærni sei y wæhđ tnæc nsnæ/

Adris: 02

/yLæ yiwn b^wærgæz yseæ yLis tiwd yf tizi njwæj æs yini æyLi æT
jwjð æs tini æbæbæ xðiy æd æs yini æT jwjð æd æs tini æ bæbæ xðiy
tujor mi d æsy Næ æs tini xðiy ærmi d yib^w æS ihtm it iNæ yæs æT
jwjð æyLi tNæ yæs æ bæbæ nKini æd æyæy æhndæz iKr yib^w aS iroh
æd isWæq isWæq iqdæd yuyæl d irkb s ækæmyon ihðar d æd iroh
ætæyæ yiwn æd iTæZæl yr yurs iNæ yæs turæ rkbni wLæ nrkbb
ærgæz Ni mi d iDimæri ædinhær iwhm æcu n læhdur ægi læ sdihDr
ikMl læ ylæhu læ ylæhu yuFæn tæqðeit n lmæl dg^w ubrid dgs sbææ
lmæl iNæ yæs tæqðeit ægi tæxlf ikMl læy læhu yuFæn tqðeit dgs
wæhd n sTin ny sbæin iNæ yæs ææhæ yr tqðeit inæ tngr nTæ ywhm d
læhdur æs dihDr ikMl læy læhu læy læhu læy læhu yuFæn lfirmae iNæ
yæs yædræ lfirmae ægi tČæ bæbis ny yČæt ikMl læylæhu læylæhu
yuFæn yiwn iMot ntlt bðæn læ færqn lyæci læ Truhon yædræ mæ
yMot yDr ny yDr yMot ikMl læy læhu læy læhu læy læhu ærmi qrib
ædæwdn s æXæm yuNæ lhæræ dæcu n lqsar dæcu lbilaNi iNæ yæs
lhæræ inæ tlhæ æmæenæ tWtiT tuCnt iKr iroh s æXæm is urgæz Ni
iNæ yæs æyLi ætæ æSæ gi yDæd yiwn yidi iyidiNæ iyidiNæ ur
fhimæy iqih dgæcu læ diQær tNæ yæs æ bæbæ wægi d æhndæz tNæ
yæs roh erdit id æd æsnæxðm imnsi iKr ierdit id yiwit id s æXæm
izlæ yæs æyæzið tNæ yæs æ bæbæ fkæst inTæ æ tifrq læ tifRaq idarn
idm itn nTæ tifræwin ifkæ tnt itqrar tæqsqust ifkæ T itmyart æqæru
ifkæt iwmyar tidmærin ifkæ tnt iwæRæc iNæ yæs æyLi ur fhimy æræ
æK^w dg^w æcju læ diqær æKægi ilæq æy idsfhmd tNæ yæs æcu ikdiNæ
æ bæbæ iNæ yæs æsmi d ihðr æd rkby iNæ yid rkbni wLæ nrbk tNæ
yæs dægi læ kdiQær zhu yid æk id zhuy un Troh aræ æKæ nsuSm
iNæ yæs æd nlæhu nuFæd tæqðeit dgs wæhd nsbææ wuLi iNæd
tæqðeit ægi txlf tNæ yæs æxætar yuNæ yLæ dg snt wofrik ikMl læ

ylæhu læ ylæhu yuFæd tæqðeit wæhd sTin ny sb̄ein dg s iNæk tngr
æk̄iqær tngr læxtar ulæh Dkr gær æsnt ikMld læ dilæhu nuFæd
lfirmæ dæcu lgnæn dæcu n tizgzwt dæcu iNæk yædræ mæ yČæT
bæbis ny tČæ bæbis mæ sDreis iTidywi yČæT mæ dærtæl tČæt iNæ
yæs læ dnlæhu nuFæd yiwn yæzn æs azKæ iMot ntInt læfrqn lyæci
ædrohn ækiQar yæ dræ winæ mæyMot yDr ny yDr yMot tNæ yæs læ
kiQar wægi mæ yĜæd yDr mæ wærdiĜ æræ yMot læ siqær nkMld
æbrid ærmi qrib æd næwð s æXæm niwðd yr lharæ ækiQar lharæ agi
tlhæ æmæenæ twt iT tuCnt tNæ yæs æ bæbæ d nK id yuNæ d itaq
seiȳ tæmza mæ d æyæzið is nfka yfrq it iDm tmsðaȳin inTæ ækiqar
diðarn iyidywin æræ yiRn tifRæwin yfkæ itqrar izræ ædjwjnt uT
yiMint æræ tidmærin ifkæ iwæRæc yzræ d nihni æræ yrfdn æXæm
mæ Tæqsqust ifkæ itmyart yzræ d nTæt æræ yqimn mæ d qæru idifkæ
ikČ ini yzræ d kČ id æqæru b^w æXæm/

Adris: 03

/æmslæy gr yidLi d wæSæ ymxæLæf æm æKn dæy ymxæLæf
ulæ gær Rif tmdint nK d yiwn izdyn Rif æK^w tmdint uFiy bLi ibDl
wæwæl mlih æm æKn tbDl ulæ dlmæen æs zmry æd iNiy sg sGæsn n
tseinæt yr dFir igLæ Sr b^wæwæl dyæ di Rif ny di tmdint sLæy
iiiiymyarn mæra qimn di tjmæit bDun æwæl swæwæl zidn wæ dišli
f nbi ny æd yærnu lbæed lmtul iwæKn ad ildi yis æwæl if æræ d
mslæyn mæ dwid iLæn dinæ æs smuzgutn æTækn tæmzuyt mlih æT
mslæyn mDn sNubæ yæ lyiwn æd yini æyn ibyæ ny æd yfk Ræyis ny
æyn yuNæ ny æyn iSn wæ ur izGir wæ wæ ur igZm æwæl iwæyd
kræ giwn mi gSæli æwæl æd yiNi nK d wægi d æwæl iw mæ ysGm
lhmdu lLæh mæ yæxsar stæxfir Læh mæenæ turæ mæČi æK^w æKni
gLæ lhal imdænn hdrn kæn mblæ tiLæs ulæ di tǝmueæ yæl yiwn ihDr
æKn isihwæ ulæc lqdr ulæc Nubæ wæ læ ygZm æwæl i wæyd ulæc
ulæ d Nubæ dg^w æwæl yuyæl iroh Sær ni b^wæwæl yLæ dæy wæyn
Nidn wæyn icuDn dæy S æwæl ægi longæj zmæy æd iniy zik
ymxæLæf longæj gær lwilæyæ Tæyd tzmrd æT frqd yiwn yLæn s
itziwuzu æK^w d yiwn n tubirT ny liwilæyæ Nidn lqbæyl yæl yiwn dg
sn yseæ ænlongæj ins ymxæLæf yf iyæd æmæKn yLæ ulæ di tudrin
æh ligzumpl di tubirT æT ææqlð æy æælæw ny æqsriw ny æmcDæL ny
æmDuri mblæ mæ yNæ yæk d ænsit di lhður is kæn æT fæqd ænsit
mæ turæ ibDl cwit wænctæ tælmo mdæxæln mlih lyæci leibæd æK^w
uyæln Tmxælædn æK^w mlih mlih yLæ tæwil ægi mu læqærn læ
komunikasiyo uyæln lyæci T mcæbin mlih mlih di lhður yrnæ æm
æKn tTun imslæyn Ni is TmxæLæfn sæxlædn æwæl n tææræbt n
tromit zmry æd iniy æm æKn iroh Sr b^wæwæl ugædæy æd iroh olæ d
æwæl n tæqbæylit mæ nfkæ æfus dgs mæ nfkæ æfus di tmslæyt Ny
æK^w d læwæyd Ny/

Adris: 04

/æd Sirdæy ifæsnib^w ad sarsæy tærbut æTsirdæy mbæed ad Sify tægzælt yrs yr tærbut Ni ælæ æd sirdæy ifæsnib^w æd Sirdæy tærbut æd Sify æwrn æt mlhay æt emray yr lhağæ dg æræ tsarsæy mb^wæed ad Sify tægzælt imirn ad Gæy æmæn æd brny ælæmæ brny mbæed ætsæDiy dg siyær sg siyær ætæRæy Særbib usiyær mæ yLæ æræ s ærnuy æyærbæl wæyð mæ ðarqæq æd ærnuy æyærbæl wæyð ærqæq m ulæc æd xMæy wiNæ kæn ærbib usiyær Ni mbæed æt brny æt brny sDiklt ælæmæ mæed ætidSify xlæs dæyæ syn ætgræy ædifor miyfor æt id surgæy mædwin æræ nČ kæn imrn mæ dwin unTT æræ imirn æt sfruriy æt sæDiy dg yrbæl æt fsry æd iQær ma dwin æræ nČætry æd ifor æt rdmd imirn æt rd æd yb æd æs txMd æsæqi æT Čm xlæs/

Adris: 05

/idæQi anroh yr wængæ yeLæ ætidnæwi ædnæwed æt nfsr æd iQær
mi yQur mbæed æt nDz æt ng æd ibzg mbæed æs nDz æfrur ænDz
æfrurNi ælæma yDz mbæed idæQi Ni d yæε lhāl iDz æt nsxld æt nεLk
æd næwi æd nhGi tidimæ æd nmsl mæ Tihducin æd nxdm tidimæ
timctah mæ d ibufrahtn æd nxdm timqranin æt idnmsl mbæed æt
idnmsl æt d njbd sufegrun æt nwzn æK^w æt nSrs mbæed mi tnSrs
ænuyæl æn nædi ænuyæl ænbrn Dæy yrs æneiwd ænbrn Dæy yrs æs
neiwd æsng tiblulin æd nDm tægcrirt ætnt nsGm mi sgmnt æs ntndlu
æmSæs æh nt neSærs mæed mi Qurnt æhntnmzi æs ntnKs læqwæε æd
mzint ælæmæ Quprnt xlæs æhntnsmuryd ny æhntnSrs iyitij ædQærnt
æsntng lmuyri ny æsgu ny æcu æræ sntng mbæed æh nt næwi s uyud
æh nt id næQd mi hn t id næQd æd æs nt ndlu mææ yili d æslyæy
æt dlud kæn imærn mi hmænt din dg uyud mæ yili dlbir ælæmæ hn t
id ksd s æXæm æd æs nt dlud/

Adris:06

/tæduʃ æT id nls sg uLi æT id næwi æT nfsu si tySælt æT nfsu
æT nfsu æT nfru æT næwi s æSif æT id nsird ny æT nsird dg æXæm
muhim mbæed mi TnSærd æT Kiw dæy æneiwd æT nfsu ny æT nxdm
dg mcd mæ tseid imcd mu tseid æræ æT tfsud mbæed æT qrdc mi tqrð
æT tlmd Tin uhayk Tæzurænt tin ttbæRust Tærqæqt mbæed æT grð
mi Ttlmd tSælidt æd æwid iD æT xdmð æzTæ æTzdd mæ d æhayk d
æzuræn mæ TæbRus Tærqæqt dæyæ/